

Báseň milostná

Řeklas mi, že jenom v očích tvých je celý svět,
že pro mě není nic, co leží mimo ně.
V tvých očích kvetou bílé jabloně,
oblaka plují,
ptáci zpívají a poletují.

Já ti věřím
a nevěřím.
S velikou bolestí oči tvé na kusy rozlamuji,
aby mě poznovu obrostly řetězem duhovým.
Pověz mi, má milá,
- když celý svět oko tvé objímá, -
proč jsi dopustila,
že dělník dnes ráno s lešení spadl
a před mýma očima
se zabil?

4

Dostal jsem za úkol napsat úvodník. Ze semináře Reného Nekudy vím, že úvod má zaujmout. Požádal jsem AI o věty, které zaujmou. Všechny byly nezajímavé. Ono vůbec zaujmout psaným textem v době, která přeje krátkým, svižným memům a videím s kočičkami, je úkol téměř nemožný.

Pozornost. Zájem. Ochota věnovat něčemu čas. To není jen otázka úvodníků a sociálních sítí. O naši pozornost spolu neustále soupeří politici, novináři, učitelé, marketáči, obchodníci, herci, partneři, děti, kolegové, všichni.

I poezie je neustálým bojem o naši pozornost, vlivem stále se zrychlujícího světa se stává poezií instagramovou, instantní. A ta, která se vůči tomuto boji vymezuje a tváří se, že o žádnou pozornost nestojí? Ta je tou nejsofistikovanější snahou získat pozornost lidí, kterým se neustálý, divoký boj o pozornost přičí a mají potřebu před ním utéct.

Někdy o vlastní pozornost bojujeme i my sami. Je půl jedné ráno, mám v sobě dvě kávy, má pozornost těká na všechny strany a já se ze všech sil, a přesto marně, snažím věnovat mému úvodníku o pozornosti.

Jako herci i jako recitátoři sto-

jíme o diváckou pozornost. Bažíme po tom, aby nás někdo poslouchal, aby nám řekl, jak jsme se mu líbili.

A ne vždy se nám ji daří získat. Když jsem včera seděl v publiku a sledoval představení souboru BezOhledu Miserere mei, snažil jsem se věnovat příběhu, snažil jsem se udržet nit a rozklíčovat, o co se tam jedná. Velice brzy jsem se ovšem přistihl při tom, že mi pozornost utíká a v této své snaze selhávám. Rezignoval jsem tedy na svou potřebu neustále korigovat svou mysl, vypnul jsem všechny myšlenky a nechal na sebe působit jednotlivé obrazy beze snahy je racionálně uchopit. Nenutil jsem se věnovat pozornost každému detailu, který by mohl být důležitý pro pochopení celku a nechal jsem svou mysl, ať si sama zvolí, na co se zaměří. A najednou se stal zázrak. Nezačal jsem se vrtět na židli, nekoukal jsem na hodinky, nebloudil jsem pohledem po místnosti a nepřemýšlel o tom, co si dám na večeři. Ve chvíli, kdy jsem se o to přestal vědomě snažit, mě představení svou náladou, svou atmosférou, svými emocemi absolutně vtáhlo. Dovolil jsem si nepřemýšlet nad tím, co vidím a jen jsem to přijímal, nereflektoval jsem dění na jevišti

ani svou vlastní reakci na něj, ale pouze prožíval. A dostalo se mi jednoho z nejintenzivnějších divadelních prožitků letošního festivalu.

Někdy si potřebujeme dát od pozornosti pohov. A možná že právě poezie, ať už vyjádřená slovem, pohybem, anebo hudbou, je k tomu ideální příležitostí. Děkuji BezOhledu, děkuji Wolkráku.

Pokud jsem vás nezaujal a vaše pozornost se při čtení těchto řádků vytrácela, možná je to taky dobře. A pokud je vám to líto, nabízím aspoň kočičku.

Kvido Texas Ranger

Rozhovory s recitátory

1. kategorie

Anna Julie Wittmannová

Alexandra Berková: Temná láska (úryvek z knihy)

Existuje lék na lásku?

Já jsem na světě pro lásku, takže ji asi léčit nechci.

Kdo k nám promlouvá?

Asi můj vnitřní pocit, kterej jsem v sobě měla jako malá a potřebovala jsem to asi vyfiltrout nebo tomu dát prostor, aby to mohlo odejít.

Jaká je dynamika mezi matkou a dcerou?

Já myslím, že dcera by hrozně chtěla, aby jí ta máma brala, ale celý život se doma cítila jako přítěž. V moment, kdy máma poštvne na dceru tátu a pak ji začne bránit, dcera se cítí hezky, protože se o ni matka konečně stará. Myslí si, že se to zlepší, ale to se nestane. Protože s láskou se to přece nemá přehánět.

Byl text nějakým způsobem osobní?

Ne, naštěstí ne, ale byl mi blízký, zasáhl mě.

Šimon Kollár
Miroslav B. Hájek: Bajka

Řídíš se ponaučením z bajky? (Kapka rumu je lepší než hrnec špatného čaje. pozn. redaktorky)

Samozřejmě. Ale rum, ten chce ještě čas.

Jak si tě text našel?

Text si mě našel úplně náhodou v Rakousku na dovolené. Knížku jsem dostal před rokem k narozeninám a text mi sednul hned.

*Vím o tom, že jsi nikdy necho-
dil třeba do dramáťáku. Dělal
jsi si tedy dramaturgii sám?*

Ne úplně sám. Pomáhala mě profesorka češtiny od nás z gymplu.

*Máš velký komediální potenci-
ál. Jak to máš ale se smutněj-
šími texty?*

Loni jsem ten smutnější text měl a nedopadlo to. Ještě to chce čas.

Leontýna Líbová
Večerka: Dospělost

Jak si na text narazila?

Dlouho jsem nevěděla, co budu recitovat, takže jsem začala hledat na internetu. Už se mi dýl líbila slam poezie, ale nevěděla jsem, jestli ji dokážu správně interpretovat. Dospělost jsem našla na YouTube a rozhodla jsem se to zkusit.

*Proč právě téma nabytí do-
spělosti?*

Je mi blízké, protože příští rok budu plnoletá a docela se toho bojím. Nevím, jak se dělá dospělost. (smích)

*Je velký rozdíl při přednesu
klasického recitačního textu a
toho slammerského?*

V tom se tolik nevyznám. No, já ani nechodím do dramáťáku a všechno přednáším tak, jak to zrovna cítím. A pak to teda konzultuji s babičkou. (smích)

*Znáš Večerku? Chodíš
na slam?*

Autorku jsem předtím neznala, ale už jsem si od ní pustila více textů. Slam poetry bych určitě chtěla vidět někdy na živo!

Viktorie Mohaňská

Edward Lear/Antonín Přidal:
Limeriky (výběr ze sbírky Velké knihy nesmyslů)

*Co bylo dříve? Myšlenka zpra-
covat tento konkrétní text
nebo myšlenka pracovat se
zástupným předmětem?*

Nejprve byla myšlenka zpracovat ten text. Chtěla jsem si po delší době vyzkoušet poezii. Spolu s paní učitelkou jsme vybírali z těch krátkých vět ty, které se hodily k mé osobnosti. Přemýšlely jsme jak je spojit, aby spolu ladily a nevytratilo se kouzlo. Já jsem tenkrát úplně náhodou přinesla tuhle sukni a najednou to s ní začalo fungovat.

*Jak jste hledaly jednotlivé vý-
znamy sukně?*

Vzaly jsme jednotlivé limeriky a snažily jsme se je rozebrat a hrát si s jednotlivými slovy. Hlavně jsme nechtěly, aby byla sukně sukní.

*Co jsi chtěla kreativní drama-
turgii textu předat?*

Text se nemusí jenom recitovat, ale může se u něj i blbnout. Chtěla jsem, abychom se všichni bavili.

Julie Součková

Muriel Barbery/Petr Christov:
Hluboká myšlenka č.1

Jak by jsi shrnula onu hlubokou myšlenku?

Pro tu třináctiletou holku život vlastně nedává smysl a smrt je to jediný, co chápe.

Odkud text pochází?

Text je z filozofické knížky S inteligencí ježka a původně neměl být vtipný. Zkrátila jsem ho ze sedmi stran. Líbilo se mi, že měl doslova hlubokou myšlenku, ale stále se dal říct s nadsázkou.

To je otázka, jak vybalancovat komičnost dívčina uvažování a zároveň hořkost toho, že v něčem má ošklivou pravdu.

Ten text může být vtipný právě díky tomu, že ty její důvody k sebevraždě by člověk nečekal. Jsou tak trochu absurdní.

Myslíš si, že by text mohl vypovídat něco o dnešní nejmladší generaci?

Určitě více řeší svět kolem sebe a psychické zdraví.

Darina Strnadová

Výlet

Vážení milovníci temna, dovolujeme si vás pozvat na okružní chůzi prostějovskou temnotou. Vašimi průvodci bude redaktor, který nikdy nespí a redaktorka, která si musí každý den lepit podrážku boty vteřinovým lepidlem.

Naši *voyage* započneme v **15:00 u pomníku Jiřího Wolkera** (u Kurdského kebabu). S sebou si smíte přinést vlastní lopatu, rýč, krumpáč, zahradní lopatku, kosterní lopatku, štěteček, prachovku či smetáček. Svíčky netřeba. Budou k zakoupení na místě a kdo by se s tím tahal?

Naše první zastávka bude **hrob** Jiřího Wolkera, který je od našeho výchozího bodu vzdálený sedm minut. Vzdušnou čarou ovšem, pěší chůzí lehká půlhodinka. Na židovském hřbitově bude možné rozložit piknik. Nezaručujeme však, že místo již nebude obsazené místními. Po ohlodání místa odpočinku, se přesuneme o temno dále.

Naší druhou zastávkou bude náměstí. Zde se od 17:00 koná mezinárodní přátelské **utkání v boxu** mezi výběrem ČFB a výběrem Polska, kde se konečně rozsekne odvěký boj o to, kdo je větší hovado. Náš nespavý reportér bude samozřejmě u toho, aby nacytal něco do rubriky a vy budete u toho, abyste viděli, jestli to schytá.

Naši *tour de noirceur* zakončíme smytím krve a hlíny, abychom zase jako domestikované osoby mohli vstoupit na půdu DUHY, kde od 19:00 proběhne inscenace **Je to tajný**. Stejně tak vše, co se stane na naší cestě, je tajné. Patříme mezi ty turistické kluby, o kterých se nemluví. Tak nám pošlete do ouška nebo napiš kamkoliv heslo: *noirceur*.

Tvoje redakce WP

Rozbory recitátorů 1. kat.

Rozbor recitátorů probíhal po pěti skupinách. Jelikož nás nebylo přítomno redaktorů pět, ale dva redaktori, přinášíme vybrané úryvky, které jsme zachytili.

Libor Vacek (LV), Marta Hrachovinová (MH), Vladimíra Bezdíčková (VB), Ema Zámečnicková (EZ), Jiřina Lhotská (JL)

Kristýna Sovová, Tomáš Přidal – Klec

LV: Byl jsem z tebe trochu v rozpacích, jelikož jsem si říkal: "Ta holka mluví o takových hnusárnách a celou dobu se na mě usmívá." To mi nešlo dohromady. Ale pak ses v pasáži, kdy je zbita, usmívat přestala a začalas zase v pasáži závěrečné. A já si řekl: "To tak asi má být!" A v tu chvíli mě to začalo bavit a dávat mi to smysl. Tvůj nadhled a odstup od příběhu, nikoli ovšem lhostejný, byl v souladu s časovým odstupem, s jakým hlavní hrdinka ty věci vypráví. Ne, že by se nedaly některé detaily doladit. Myslím, že bys mohla více popřemýšlet o úplném konci. Tam by se ještě dalo tomu dát význačnost. Tys tomu dala jednoznačný význam tím svým nadhledem, odstupem, skoro až cynismem, se který jsi příběh vyprávěla, ale ono to končí třemi tečkami a možná by tam těch významů mohlo být více.

EZ: Mě bavil hodně text. Je hodně zajímavý svou absurdností, což otevírá mnohé. Pocítila jsem z tebe silnou zkušenost. Recitace byla naprosto přehledná a hezky vystavěná. Připadalo mi, že se vůči textu skrýváš svým vlastním postojem. Je potřeba zapojit více sebe, prozradit nám svůj postoj a představu. Neboj se taky zapojit emoce. Zkus se

hned na začátku vytvořit způsob, jakým uchopíš tu otázku, pak se celý tvar stane více osobní. Místama si tam zapojovala svůj pohled, jen musíš více proslápnout osobní element.

Antonín Kubík, Václav Hrabě – Blues o malovaných dětech, které prodali do zámoří

JL: Důležité je, jestli si v tom najdeš své téma. Všechny války jsou hnusné. Není důležité, jestli je to o válce ve Vietnamu, na Ukrajině, nebo někde jinde a já ráda slyším, žeš to tam takto měl. Důležité je, že máš nějaký svůj prožitek a o něm vyprávíš. Nicméně přestože tys to tam měl, já to neviděla, nepředal jsi mi to. Přišlo mi, jakoby ti ten text nedostačoval, a tak máš potřebu komunikovat jej zvenku, zdobit to vnějšími prostředky, neboj se tam dát své téma, vevnitř v sobě to všechno máš. Tvůj projev je velmi sympatický, tak nám to jen předej.

S tím souvisí i další věci, i když spíš technického rázu, na začátku jsi tomu chtěl dát velkou váhu tím, že jsi akcentoval každé slovo. Ale tím jsi to zatěžkal. Když akcentuješ každé slovo, není najednou důležité žádné z nich. Je třeba si najít nějaký středobod myšlenky a ten akcentovat. Vše ostatní vést právě k němu. Přišel jsi mi trochu nejistě, jako bys měl trému.

Šimon Kollár, Miroslav B. Hájek – Bajka

EZ: Vybral sis hodně vtipný text, který mě celou dobu bavil, překvapoval a zajímal. Byla to taková anekdotka.

V hlavě mi recitace utkvěla, moc jsem nad vším přemýšlela a vyjevovaly se mi asociace. Došla jsem k tomu, že to je především o hodnotě světa, žití a naší existenci. Za mě pochvala, jelikož se ti povedlo ve mně vyvolat nějakou představu a pro mě přesně o tomhle recitování je. Podívej se ještě více na začátek, jelikož moc lidí čajovou kulturu znát nemusí, což je můj příklad. Ty se v čajích vyznáš, jenže my ne. Potřebuju se tomu přiblížit, aby tvé metaforické vidění dokázala pobrat. Na konci se mi v hlavě množily asociace, jenže já chci ještě víc. Konec by měl fungovat spíše jako nabídka, rozmělni "Pamatuj", jelikož se jedná o nabídku tvého vidění, nikoliv příkaz.

Kryštof Ulmann, Slawomir Mrožek/Otakar Bartoš – Z temnot

LV: Moc se mi to líbilo. Bavilo mě to. Rozhodně jsi nebyl stereotypní a zároveň to nebylo jen uměle zdynamizované, ale šlo to po smyslu. Objevují se tam obrazy, které jsou tvými obrazy. Jsou tam místa, která jsou překvapující, v tom ti text nahrává, ale když to umíš využít a dotahuješ to do svých představ, obrazů a komentářů, je to velice zábavné.

Občas, tu a tam, v tom fofru lehce šumluješ. Válčuješ to tou dynamikou, srozumitelností výrazu, takže si zpravidla člověk domyslí, co mělo zaznít, ale je to přece jen věc, na kterou bych dlouhodobě nespolehal a něco, na čem se dá zpracovat.

JL: Já mám ráda absurdní, melodické texty. Proto jsem se rozhodla, že si popovídám s tebou. Jsi velmi osobitý, za-

jímavý, originální vypravěč. Pořád jsi mě vedl odněkud někam, nikdy jsem se neztratil, přesně jsem ti rozuměla, tomu o čem vyprávíš a nechala jsem se dovést až k pointě. Za to velký dík.

Trošku občas šumluješ a není ti rozumět, občas zaměníš slova, ale to jsou drobnosti. Závěr bych si představila trošičku víc připravit, aby ti ještě líp vyšlo to „a neříkal jsem to?“ Jenom o maličko víc si zpracovat náladu vypravěče. Hodně vnímám tvou osobnost, za Mrožkem jsi tam ještě ty. Moc pěkné.

Rebeka Toepferová, Robert Fulghum/Jiří Hrubý – Už hořela, když jsem si do ní lehal (úryvek z knihy)

LV: Přiznám se k jedné věci, já toho autora moc nemám rád. Když ovšem od toho odhlédnu a zaměřím se na tvůj přednes, přišel mi, když to tak řeknu, velmi přísný. Já si dokonce napsal „přísná holčička“, ale to není špatně. Tento tvůj velmi zřetelný, osobní postoj jsem v průběhu celého přednesu neztratil. Nespolehla ses na to, že si ten text poradí sám, ale vstoupila jsi tam s jasným, vlastním stanoviskem, které bylo zřejmé. Byla jsi v tu chvíli interpretkou.

Ten text je hodně dlouhý. Je sice proškrtaný, ale asi by snesl ještě víc škrťů.

Příště bych ti doporučil najít si text, který je v motivech bohatější. Myslím, že to by pro tebe mohla být patřičná výzva, se kterou se ale, a o tom nepochybuji, dokážeš výborně vypořádat.

VB: Myslím si, že tvůj výraz a zášť se s textem naprosto potkaly. Je evidentní, proč

sis ten text vybrala, jelikož tam vidím prostě tebe. Jsi milá, uvěřitelná a přesvědčivá recitátorka. Podle mě by ani nevadilo, kdyby text nebyl přechýlen do ženské pozice, jelikož by možná vyplaval větší odstup. Určitě by ti dopomohlo více proškrtat text, jelikož se dostaneš k větší pestrosti. „Víte, že tu zemi...“ je příklad pěkného momentu pro odstup. S kolegy jsme se ještě bavili o škrtnutí poslední odstavce. Já jsem si říkala že vůbec netuším, co se mi snažíš sdělit poselstvím na konci. Já vím, o čem text je a co se nám snažíš říct, jenže vůbec netuším, co ty sama si myslíš. Buď souhlasíš, nebo nesouhlasíš.

Štěpán Kovář, Petr Nikl – Popletená pohádka

JL: Největší kvalitou tvého vystoupení jsi ty sám. Umíš s námi mluvit, máš velmi kvalitní projev, působíš na nás velmi sympaticky. Teď k textu – přesně jak říkáš, ono je to napoprvé hrozně těžké pochopit. A ty s tím, bohužel, nemůžeš nic udělat. Jsem přesvědčená o tom, že kdo tu pohádku nezná a nemůže se k ní vrátit, musí se zákonitě ztratit, utopit v tom textu. Myslím, že chtě nechtě se tolik nenabaží toho textu tak jako jednotlivostí v něm. Příště prostě lehčí text. Moc se těším na to, až příště přijdeš s něčím lehčím.

Ke konci tam jsou moc vtipné věci a lidi bohužel nereagovali, je to velká škoda a je to způsobeno tím, že už nedávají pozor.

Jan Dobiáš, Marian Palla – Překvapení

MH: Úžasný výběr textu. Hez-

ký surrealistický příběh. Byla vidět snaha z celého procesu výstavby. Hlasové rozlišení svou postavou mi dávalo smysl. Místo techniky monologů se více pověnuj oblouku děje, aby tam byl přesah. Zaměř se na absurditu, která po celou dobu prostupuje příběhem. Ještě by ses měl zamyslet, jestli sis z předlohy nevytáhnul málo věcí, a zda tam není ještě něco víc. Určitě nalezněš nějaké stavební kameny, abys to dobře vystavěl. Tak se nauč pracovat s fázemi.

Klára Wimmerová, Daniil Charms – Jednou se lev, slon, žirafa...

EZ: Velmi dobře si na mě zapůsobila. Povedený výběr textu a bylo evidentní, že s ním souzníš. Trochu bylo u tebe vidět, jak bojuješ s výslovností. Připadá mi, že jsi dostatečně nevyužila vše, co ti nabízí samotný text. Neboj se více rozjet ve své vlastní interpretaci. Měla by ses do toho položil a být více odvážná. Nevyprávět pouhou pohádku, ale zapojit svou vlastní představu. Více odděluj věty, tedy rozdíl mezi přímou a nepřímou řečí. Pokus se najít svůj vlastní vztah k těm postavám. Opakovačky se ti hodně moc povedly, umíš s tím hezky pracovat. Na konci je nutné dotáhnout pointu.

Jiří Robenek, Miloslav Šimek, Jiří Grossmann – Jak jsem porazil playboye

LV: Ty máš tak svérázný výraz, který není napodobovacím autorů, zaplaťpánbůh, ale

je tvůj a je zábavný. Tyhle-ty texty jsou v něčem vděčné, v něčem zrádné. Vděčné jsou, protože jsou plné fórů a v každé větě nacházíme nějaký vtip, který funguje. Na druhou stranu je to trošku zrádné v tom, že to není žádná vysoká literatura, ale spíš zábavná, spotřební záležitost, čímž to nesnižují, ale může se stát, že interpret se začne bavit spolu s publikem a přežene se to, pak už je to jen taková řachanda. To se ti naštěstí nestalo.

JL: Je dobře, že jsi Šimka neimitoval. Neslyším ho tam a to je dobře, slyším tam díky tomu tebe. Ten text je tak dobře napsaný, že každá věta je vypointovaná. Tudíž diváci na to reagují i dnes po všech těch letech.

Vsadil jsi na text a na to, že je osvědčený a vtipný. Je dobré, že vtipy nesázíš, ale jen tak plynule je povídáš, to je velice příjemné. Co trošku rozbíjelo mé vnímání bylo, že jsi často dělal zbytečné mezery v myšlenkách a tím jsi je roztrhal. A ještě závěr: "Pak jsem zaslechl to, na co jsem čekal..." Vyprávíš to za toho kluka a já najednou nevím, co si o tom, jako ten kluk, myslíš. Ta pointa je důležitá, protože nám říká, o čem jsi vlastně celou dobu vyprávěl. Je třeba si to pro sebe zodpovědět, abys nám to mohl předat.

Ella Folprechtová, Kateřina Lužná – Štěně

JL: Ten text je líbivý, ale já ti doporučuji, abys hodně četla. To ti pomůže dostat se k textům vrstevnatějším a lepším. Tenhle text je stejný jako všechny jemu podobné a není vysoké kvality. Jako interpretka jsi šikovná, je ti dobře rozumět, umíš nás oslovit, ale

to tys ten text povýšila. On nestojí za to, abys nás s ním seznamovala. K tobě můžu jen říct, že jsi šikovná, je ti na jevišti dobře. Ale v příběhu se nic neděje. Tam jenom šteká pes, ale co s tím? Co nám chceš vyprávět? Udělala jsi s tím, co jsi mohla. Ale máš na víc.

„Když spolu teda máme žít, něco si ujasníme, jo? Za prvé: jsem pes. Všimlj jste si?“ – Kateřina Lužná; Štěně

MH: Na písmeno J na začátku slova neklad' takový důraz, když není nutno. V textu jsi s tím dobře pracovala, protože to bylo dost drsné. U vyjmenování příkladů, můžeš používat různé způsoby vyjádření. Všechno, co si takto řekla, mi znělo dost podobně. Kámen úrazu vidím v absenci jakékoliv proměnlivosti a dynamiky. Celou dobu jsem si kladla otázku, čeho prostřednictvím textu chceš dosáhnout, ale k ničemu jsem nedošla.

Viktorie Mohňanská, Edward Lear/Antonín Přidal – Limeriky (výběr ze sbírky Velká kniha nesmyslů)

EZ: Moc si mě potěšila. Je na tobě vidět, že už jsi zkušená recitátorka. Těší mě, že si různě zkoušíš a hledáš. Ohledně využívání gest v recitaci, tedy způsobu jakým pracuješ se sukní, mi něco místy drhlo a někdy zase fungovalo. Například část s mopsem byla za mě zbytečně moc popisná. Ty texty mají svoji vlastní stavbu a logiku, kterou je nutno respektovat a dodržovat. Odchodem na konci byla recitace hezky zarámována. Během pasáže, v níž si zrychlovala, jsi měla dobrou gradaci. Jsem ráda, že se tady takový text objevil.

David Jurčík, Thomas Bernhard/Radovan Charvát – Správcem útulku

LV: Já viděl takový zvláštní rozkol. Přijdeš, jak přijdeš, mluvíš, jak mluvíš. Nemůžeš jednoduše odpárat vizuální vjem, kterým na diváka působíš. Ty působíš lehce rebelsky, což mi s tím textem konvenovalo. Akorát že v tom, jak to říkáš, to na mě působilo hrozně stereotypně. Chybělo mi tam vnitřní rebelství, radikálnost. Nějaká neučesanost. Například jedeš pořád stejným tempem.

Intenzita, tempo, rytmus, melodie, to jsou faktory hlasu, se kterými mohu pracovat, které mohu měnit a pokud to dělám správně, nebudu se opakovat, nebudu stereotypní a udržím pozornost diváka třeba hodinu.

Zdeňka Pazderníková, Olga Hejná – Skleněná stěna

JL: Tvůj projev byl velmi upřímný, pravdivý a dychtivý. Stála sis za textem, cítila jsem z tebe najednou, že se jedná o tvůj problém.

V přímých řečech i uvozovacích větách jsem přesně viděla onu situaci, holku, která ji prožívá, bylo to velmi uvěřitelné.

Jenom taková technická věc – na začátku jsi měla divnou intonaci. První dvě věty by chtělo říct rozhodněji, šly intonačně proti sobě.

David Seltenreich, Ivan Wernisch – Ze sbírky Blbecká poezie

LV: Není mi úplně jasná kombinace textů. Jaký je záměr dát dohromady zrovna tyto? Konec byl srozumitelný, zřetelný a nejčitelnější. Ale zbytek mi nedocházel. Respektive se mi to rozdělilo na dvě části. Na první tři texty a na závěrečné dva texty. První část jsou absurdní hříčky, kte-

rým rozumím v tom, že jsou to prostě ptákoviny a celkem si užívám tu jejich hru. Pak přijdou dva texty, které spolu fungují, ale není mi jasné, proč jsou zařazeny po bok těch předchozích, protože jsou zase úplně o něčem jiném. Je to reflexe nějaké reality, sice absurdní, ale reality. Konec to zavře, epilog je jasný a jasným způsobem nám to zařadí. Otázka, jestli šířka dnešního jeviště nebyla příliš. Není třeba se nechat omezovat prostorem, klidně to zahrej na menším prostoru. Lítat od šály do šály, to je na maratón.

MH: Byly momenty, co se mi moc líbily, teda až na Mámu a Samaritána, což jsem vnímala jenom jako takový předěl dál. Způsob, jakým budeš nakládat s repeticí, je nutno si pořádně promyslet. Při práci s Wernischovými texty je velmi důležitá pointa, tudíž se do toho moc šlápne, nemusí vyjít. Za sebe oceňuji, když se recitátor rozhodne využít i prostor, tedy pokud takový přístup nabízí samotný text, což tady naprosto vyšlo, avšak větší čistota a preciznost by neuškodila. Opravdu velmi zajímavý a odvážný pokus, který by bylo potřeba nějak zrevidovat. Slušelo by kdybys místy pracoval s gradací a změna tempa by byla pro tebe také výhodná.

Marie Hofmanová, Jiří Suchý –
Můj pes Máslo

EZ: Byla jsi věrohodná, přirozená a uvěřitelná. Tohle byl text, po kterém bych já osobně nesáhla, ale ty jsi ho naplnila sama sebou a svou osobitostí. Nesmírně jsem se s celým tvarem ztotožnila. Byla jsi emotivně přirozená a svým projevem velice sdělná. Oce-

ňuju, že sis po celou dobu držela civilnost a ani jednou neškobrtla. Pokud bys pracovala více s veršem, je nutno jej respektovat, avšak tady mi nevadilo, že jdeš proti němu. Možná by sis měla zjistit, co je to přesah a jak by se s ním mělo pracovat. Je potřeba si tvar upravit, aby se nejednalo o monolog, který je z jejího pohledu, ale z tvého. Je potřeba přemýšlet nad formou onoho textu, proč je tak, a jak ho provést. Mrzelo mě, že sis s těmi verši dělala, co se ti zachce. Například sis ubírala a přidávala slabiky, vkládala písmena a.

Julie Součková, Muriel Barbery/Petr Christov – Hluboká myšlenka č.1

LV: Slyšel jsem to, narozdíl od některých mých kolegů, první. Dost jsem si to užil. Ale takovým zvláštním způsobem. Když jsem se na tebe díval, byl jsem uhranutý výrazem, který jsi při přednesu měla v obličeji. Jak jsi na mě ty věci sypala takovou srozumitelnou racionalitou, čekal jsem, kdy mi to začne lézt na nervy a ono ne, jestli se v tom náhodou někde neztratím a ono ne. Ty pak řekneš věci, do kterých by se dalo hodně šlápnout, ale ty to neuděláš. Řekneš to s takovou samozřejmostí, no nebudu to okecávat, mi se to moc líbilo.

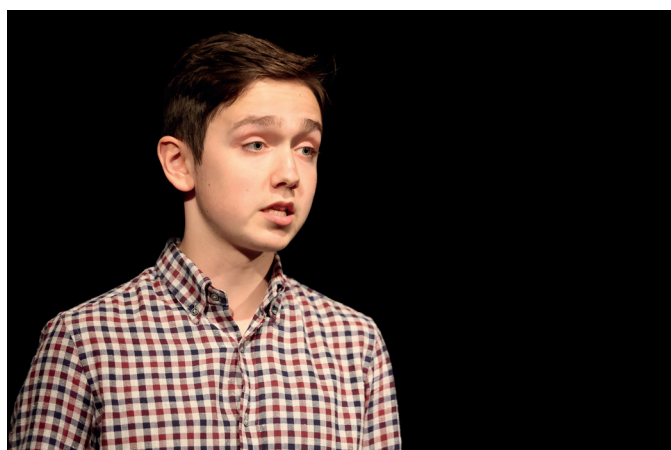
Veronika Kučerová, Anna Beata Hábllová – Pásno

MH: Přiznám se, že jsem s tím tvarem měla docela problémy. Hodně jsem přemýšlela nad tím, proč sis texty takovým způsobem uspořádala a nezmiňuješ jejich názvy. Pak by recitace byla výhodnější vůči

posluchači a snadněji bychom se nad tvarem zamýšleli. Práce s gestem byla dobrá, jen si dej pozor na ilustrování. Měla jsi dobré tempo, na začátku ses nám chtěla svěřit, ale poslední dvě už si jen ze sebe hrnula a nerespektovala verš. Když mluvíš hodně rychle, jsi nezřetelná v artikulaci, což by se ti na konci nemělo dít. Ty sis našla postoj, ale pak ti z přednesu postupně vymizel.

VB: Já jsem se hodně soustředila na to, zda se jedná o náhodný výběr, nebo jestli máš vlastní vlákno, kterého bych se já jako posluchačka měla držet. Možná by mi pomohlo, když nám řekneš ty názvy. Ptala jsem se sebe sama, kde je příběh? Ty jsi jako interpretka napínavá, tajemná a vtahuješ mě. V textu máš krásný obraz, akorát tvůj způsob výstavby textu na mě působí, a teď to přeženu, jako monotónní jeden kus. Musíš svoje představy nechat proplovat textem, jelikož pak se objeví tvé stanovisko. Klíč k uchopení všech básní spočívá v ujasnění si tvé vlastní představy. Při podobém typu textu, je tvá představa podstatná k pochopení dané struktury. Důvod, který jsi měla k poskládání textů v tomto pořadí, bych měla vnímat.

Kvido Texas Lotrek, Milan Hábl

Elegance pohybujících se molekul

Seminář Lukáše Šimona

Mám rád protiúkoly, vydal jsem se tedy jako člověk to-porný na seminář **Pohybové divadlo**, které vede **Lukáš Šimon** - mim, herec, autor a pedagog v mnoha žánrech (nejen) pohybového divadla – clownerie, commedie dell'arte, fyzické divadlo, taneční divadlo či nový cirkus.

Sešli jsme na nádvoří zámku, kde jsme se po menších problémech se vstupem do sálu úspěšně dostali do divadelního sálu v zámeckém sklepení. Lukáš nás a redakčního fotografa Marka nejprve varoval, že se rovněž zapotíme, čehož jsme se poněkud lekli, naštěstí blafoval. Lukáš se nejprve zeptal přítomných, co obědvali, on sám se přiznal, že si dal knedlo, vepřo, zelo a cítí se těžce. Deset účastníků seminářů se nejprve postavilo do kruhu a měli zvednout ruku do výšky dle toho, jak se cítí, výsledek byl půl na půl. První rozcvička spočívala v chůzi po špičkách a vzájemných pohledech do očí. *"Jako byste se očima zeptali - jak se máš?"* Následně chůze po patách, vnější i vnitřní straně chodidel, což pro některé nohy se-

minaristů byla lehce bolestivá výzva. Další rozcvička spočívala ve střídavém plutí na patách a špičkách připomínající houpající se kolébku. *"Pánev je na místě, jako byste letěli. A stále se dívejte do očí."* Seminarista Milan ostatní patrně osnil pocity, protože Lukáš glosuje: *"Milan je vyloženě emoční člověk."* *"Úplně se to z něj šíří,"* doplňuje nacítná seminaristka. Zvenku to působí jako pohyb molekul v roztoku. Další cvičení bylo založeno na tom, že účastníkům se jejich hrudník stal samostatnou bytostí a táhl je skrz prostor. To stejné posléze s hlavou a celé to vrcholí, kdy se ze seminaristů stanou jakési létající housenky, které se komíhají prostorem a je to působivá podívaná! *"Vnímejte prostor a koukejte kolem sebe, mějte oči i vzadu!"* pozvubuzuje je Lukáš. *"A teď dáme jinou muzičku..."* přepíná hudbu z etna na americký popový valčík. Dalším úkolem pro seminaristy je vytvořit dvojice a předávat si tělesné impulzy s rezonancí předávaného pohybu. *"Jako kdyby to bylo v oleji!"* pomáhá Lukáš seminaristům.

Zvenku to připomíná zpomalené filmové scény a následně již se rozpouští rozdělení na dvojice a impulsy si předávají všichni navzájem a vzniká fascinující obraz něčeho, co by se dalo připodobnit zpomalené neuronové síti pohybujících se buněk předávajících si signály všemi směry. Absolutní vyvrcholení přijde, když se k tomu přidá "vzlet", což znamená, že kdokoliv vyřkne slovo "letím", tak ho všichni ostatní vynesou na svých rukou do vzduchu očima vzhůru, pootočí ho o 360° a nohama napřed ho vrátí na zem. Prostrídají se téměř všichni a zapojen je i náš fotograf Marek, jehož fotografie ze vzletu můžete zahlédnout na našem instagramu. *"Jste obláčky na hezkém nebi,"* pomáhá s procítěním pohybu Lukáš. Fascinující i jen na pohled a to teprv, jak se musí cítit samotní seminaristé. Musím říct, že přístup Lukáše je velmi citlivý, ale zároveň dovede díky lapidárním pokynům vybudit seminaristy k překonání svých zdánlivých hranic. Poezie čistého pohybu.

Vítězslav Adamec

WOLKERINGO

Po úspěchu WOLKREXESA jsme si pro vás připravili další hru! Tady máte 5x5 políček a výběr z několika skladeb, které se po večerech hrávají ve Dvacetsedmičce. Je na každém z vás, jak si svá políčka vyplníte. Příjemnou zábavu!

Bedna od whisky; Ostravo; Mezi horami; Ráda se miluje; Slavíci z Madridu; Dej mi víc své lásky; Magdaléno; Cesta, Marie; Sáro!; Chci zas v tobě spát; Zabili; Malování; Zafůkané; Boty proti lásce; Nikdy nic nebylo; Na hotelu v Olomouci; Srdce jako kníže Rohan; Včelín; Anděl; Morituri Te Salutant; Lásko; Nad stádem koní; Stánky; Veličenstvo Kat; To ta Heřpa; Sbohem galánečko; Holubí dům;

DarinaStrnadová, Milan Hábl

Wolker! Wolker! Wolker!

Co máme společného s Jiřím Wolkrem?

V minulých číslech našeho zpravodaje jste se dozvěděli pár suchých a mnoho šťavnatých a pepných informací ze života Jiřího Wolkra. O tomto básníkovi by se jistě dalo napsat mnoho a mnoho dalších článků (jsou dokonce i lidé, kteří o něm píší knihy): jaké bylo Jirkovo první slovo (ne, nebyl to proletariát), jaké nemravnosti vyrýval do lavic gymnázia v Prostějově, či na co myslel 24. března 1920 v pět hodin odpoledne (dle nepodložených informací redakce myslel buď na vydání sbírky Host do domu, nebo nad barvou ponožek, které si vezme zítra ráno). My jsme se ale rozhodli položit si úplně jinou otázku: Co máte s Jiřím Wolkrem společného vy, účastníci festivalu, který nese jeho jméno?

Vždyť kde jinde by měl Jiří Wolker žít svůj druhý život než v hlavách těch, kteří každoročně chodí k jeho soše (to je ta socha, kde jste byli v úterý večer) zapalovat svíčky? Vaše odpovědi nás mnohdy překvapily – připadá nám například poněkud nemístné tvrdit, že s básníkem, který zemřel na tuberkulózu, máte společný zápal... Některé odpovědi nám ale přišly natolik zajímavé, že jsme se je rozhodli konfrontovat přímo s tvorbou tohoto velíkána prostějovské poezie a odhalit jejich kořeny a podhoubí. Zde přinášíme první plod našeho pátrání:

No, s ním bych společného nic mít nechtěla. Tady se říká, že to byl alkoholik a děvkař.

Nejdříve bychom rádi poznamenali, že tato účastnice je pilnou čtenářkou minulého čísla našeho zpravodaje. Tato odpověď však sahá zřejmě mnohem hlouběji než jen ke včerejšímu číslu. Ve sbírce *Těžká hodina* totiž Jirka uveřejnil tuto báseň: SETKÁNÍ
Má čistá milá,

trpytivá hvězdo nad jezerem,
noc je dnes těžká dokola kolem
jak mlýnský kámen na hrdle
holém

a já jsem se propadl sem
až na dno ulice, kde v červených
lucernách plane
podmořský maják pro loď
ztroskotané:
vinárna Finále.

První nevěstka přišla,
kávu mi přinesla,
druhá nevěstka přišla,
vlas mi pohladila,
třetí nevěstka mě políbila
a na tebe, má milá, podobná
byla.

Tvůj obraz hluboko pod vodou
viděl jsem,
trpytivá hvězdo nad jezerem,
tvé oči,
tvé ruce a řas tvých lem,
tos byla ty, jen prostoupená šerem,
ale když ústa jsi otevřela,
to nebyl pták, co slétl z ních,
byl to proud boláků hnisavých,
co v těle už neměly místa.

Človče, ženo,
má milenko čistá,
tvá podoba bolí a hrozně se ptá:
Kdo ví, zda život svůj žijeme
sami,
kdo ví, zda hvězda nad hlubí-
namí
z bahenních kořenů nevykvétá?

Na tebe myslím,
jež úsměv svůj žiješ,
na tu se dívám,
jež žije tvůj pláč.
Nevěstku líbám,
nechápe zač,
vždyť neví, že za tebe musí tu
trpět.
Ó, zda jsem měl dosti horoucí
objetí
pro tuto ženu, má milá,
jež pro tvoje štěstí, pro naše
štěstí
své štěstí utopila?

Zde Wolker opravdu pracuje
s motivy vinárny a nevěstek,

stačí to ale na obvinění z alkoholismu a děvkařství? Báseň pracuje s vertikálou, na jejím horním konci je hvězda – milá a na jejím dně vinárna a nevěstky, ke kterým se samotný subjekt propadá.

Na tomto dně vinárny Finále (snad poslední zastávky), probíhá trojí svádění: kávou, pohazením a polibkem. Polibek přitom je výsadou té, která je podobná milé-hvězdě někde vysoko na druhém konci vertikály. Toto svádění ve třech etapách je gradační – stimuluje postupně chuťové receptory, poté dotykové, a nakonec se svádění chutí a dotykem propojí v polibku. (Pokud tyto lyricko-teoretické návody na svádění vyzkoušíte v praxi, neváhejte se s námi podělit o výsledek.) V závěru básně pak dochází k propojení obou konců vertikály, milé a nevěstky. Jsou nerozlučně spjaty a štěstí jedné vyrůstá z bídy druhé, jedna žije úsměv druhá pláč proto, aby ta první nemusela. Subjekt pak líbá tu trpící, s ní ale zároveň i svou milou-hvězdu, jejíž podoba a pláč jsou v ní obsaženy. Dobrá, asi chápeme obvinění z děvkařství...

Opravdu se tedy zdá, že tato báseň představuje jakési wolkerovské *alkohol, děvky a poezie*! Ale to už je možná téma pro hudební okénko. V závěru, je třeba říci, že výše citovaný výrok anonymní účastnice festivalu je pro některé členy redakce silně rozporuplný. Jak jsme ukázali básní, dokážeme přijmout výrok o alkoholismu a děvkařství. Ale zároveň to rozhodně chceme mít s Jirkou (aspoň do konce festivalu) společné!

Vít Marušák

Miserei mei

BezOhledu, Liberec

rozhovor se souborem

Ahoj soubore, inscenace stála hlavně na vašem vzájemném napojení. Jak dlouho spolu hrajete?

Soubor: Někteří lidé spolu hrají už třináct let. Přesně v tomto složení hrajeme dnes poprvé.

Co si myslíte, že vede mladé soubory ke stálému dramtizování Kytice?

Lektorka: Myslím, že ke Kytici nejvíc mladé lidi přitahuje maturita.

Soubor: Je to pravda. (smích)

Režisérka: Myslím, že u nás to vzniklo z potřeby vyrovnat se tomu, jak je Kytice pořád všude. Už od dětství se z ní něco učíme třeba nazpaměť, ale ne vždy tomu úplně rozumíme. Když jsme s inscenací začali, všichni měli pocit, že to znají, ale pak nevěděli, o čem to je.

A o čem to podle vás tedy je?

Soubor: O vztazích jako je například ten mezi rodičem a dítětem, nebo jednotlivcem a společností.

Jak se vám pracovalo s takto náročnou látkou? Kytice s sebou nese velkou zodpovědnost, protože ji všichni znají.

Soubor: Blbě. Nejdříve představení procházelo spoustou změn – po každé reflexi od nějaké poroty. Text pro nás byl velkým přínosem, ale taky velkou zátěží a zodpovědností.

Zhudebnění, které jsme u vás viděli, se samozřejmě nabízí. Jak jste postupovali?

Lektorka: Každý z nich si vybral jednu baladu a s tou pracoval. Brzy jsme přišli na to, že nechceme, aby tomu textu bylo rozumět.

Jaký byl systém ve výběru daných balad a jejich seřazení?

Soubor: Nejdříve jsme se pokoušeli pracovat se všemi baladami, ale postupně jsme je vyřazovali tak, aby nám tematicky a obrazově seděly k sobě. Taky jsme vyřadili balady, které pro nás měly opakující se pointu.

Erbenův svět je velmi zajímavý. Ukládá nepřiměřeně vysoké tresty a řídí se osudovostí. Jak přenést erbenovskou atmosféru na jeviště?

Lektorka: Pracovali jsem s tím, že nechceme, aby byla inscenace úplně tragická, ale ta tragika tam je daná sama o sobě. Téma, které tam děcka našla, je jiné než ta osudovost. Je to opravdu žena vs. muž a rodič vs. dítě. Podle mě zcela vyprchalo téma spojené s křesťanstvím a zůstalo tam to, co nás dnes opravdu zajímá.

Jaký je příběh za výběrem kostýmů?

Soubor: Původně jsme měli mít bílé kolové sukně a bílé vršky, ale když jsme je šli týden před první přehlídkou kupovat, nic takového jsme nenašli. Tímto děkujeme Reserved! (on-line obchod pozn. redaktorky)

Je voda jenom voda?

Soubor: Voda je voda.

Lektorka: Ale pak je to třeba na konci voda očišťující.

Darina Strnadová

Ozvuky kytice

Soubor BezOhledu z Liberce se nám představil inscenací *Miserere mei*, která si za výchozí námět ke zpracování vzala balady z Kytice Erbenovy. Výsledek, který jsme měli možnost zhlédnout, se však obešel bez jediného verše předlohy. Tvar samotný tedy využívá zejména dvou složek: zaprvé vizuální pohybovou, připomínající tanec na pomezí výrazové skupinové aranže, přecházející v plynulých vlnách do živých obrazů a sošných kompozic, a zadruhé zvukovou složku, voicebandově působící hudebně hlasovou kompozici tonálních i atonálních, harmonických i disharmonických souzvuků. Místy rytmický šepot vychází z úloмок veršů či opakujících se jednotlivých replik originálních veršů Karla Jaromíra Erbena. Je na místě mluvit terminologií z jiných uměleckých oborů: skladba, partitura, sousoší (čerpající ze symbolistních kreací Františka Bílka, či filmových hromadných scén Passoliniho). Výsledkem této laboratorní práce

souboru je na stále plné scéně čtrnácti těl se formující materie odkazující až do dob předkřesťanských. Jakoby se předlohou samotnou oživila jakási pramaterie- hmota, hlína, z které je stvořen člověk a tu nám před očima vyvstává soudržný tvar, který záhy opět zaniká a modeluje se obraz nový. Tak vjemem sluchu vnímáme tu silnější, tu opět mizející hlasovou stopu, zcela korespondující a podporující veskrze abstraktní dění ve formě pohybové imprese. Pastelová šedobéžová barva unifikuje kostýmy a podporuje jen tento dojem. Z takové neustále se měnící pralátky se výrazně objevuje červený uzel látky v náručí, prezentující symbol děťátka, přítomný v řadě balad a v originále velice dramatických situací. Ne tak se však děje ve výsledném tvaru. Pro diváky onu silnou emoci, která je ve verších přítomna, výsledek nezprostředkovává. Pedagogicky vzorné, ratiem ukázněné představení, vedené přes výtvarno a zvukomalbu,

upozaduje emoce, přestože veliké vynaložení je po celou dobu maximální a soucítění souboru příkladné.

Struktura celého představení tedy ve výsledku působí stále stejně, ve vlnách sílících zasvade a znovu narůstá. Je škoda, že tak konkrétní a různé osudy "viníků" a "obětí" v tragicky zasahujících baladách, nedokážou více ranit či zasáhnout. Chápeme snahu souboru oprostít se od předlohy, ale bez pohnutek, příčin a motivací postav se nemůže dosáhnout ani dramatictější situace. Vnímáme jen vyabstrahované pojmy muže- ženy- dítěte, a především viny jako hlavního tématu, aniž bychom si kladli otázky, kde vzniká, jakou má příčinu a zda se jí dá vyvarovat, což Erben bravurně zpracovává a nabízí.

Zůstává imprese, Erbenova trefa vinou a příběhy osudů nenastává.

Jakub Doubrava

Ochlupení! Ó!

NeDiUS, Vodňany

rozhovor se souborem

Ahoj soubore, sedí na vaše charaktery daná zvířata?

Soubor: Rozhodně ano!

Proč jste se rozhodli právě pro tuto báseň?

Soubor: Je zajímavá tím, jak je napsaná. V originálu se to jmenuje Holá pohádka a tím způsobem je to napsaný.

Jak vznikaly situace?

Soubor: Na začátku jsme postupovali podle textu, ale potom jsme si tam přidávali různé věci. Přidávali jsme si tam písničky ze slov, které nás v textu zaujaly. Líbilo se nám slovo ochlupení. Dlouho nám trvalo, než jsme si řekli, kdo co bude říkat, abychom text nezdvojovali.

Co vše se dá říct na tak malém prostoru, kterým vaše stopáž bezpochyby je?

Soubor: Úplně cokoliv.

Hrajete raději naveselo nebo navážno? Myslím, že tuším.

Soubor: Naveselo! Baví nás ta energie.

Jak se do inscenace dostal breakdance?

Soubor: Šlo nám o to, jak rozpohybovat hada do tance. Pohyb jsme okoukali z internetu.

Jaký je váš souborový názor na ochlupení?

Soubor: Každý může mít tolik ochlupení, kolik chce mít. Hlavně ať mu není zima. (smích)

Co říkáte na to, že jste k dnešnímu dni divácky nejoblíbenější inscenací?

Soubor: Máme radost! Je to bombex. (smích)

Čekali jste to?

Soubor: Tak samozřejmě není to soutěž. Děláme to pro to publikum. Samozřejmě jsme sem nepřišli vyhrát, ačkoliv bychom rádi odjeli s výhrou. Samozřejmě. (smích)

Darina Strnadová

Krásná zima / srdce hřála

Na ploše několikaminutové miniaturny nám soubor předvedl hravou a zároveň cílevědomou prací se zkratkou, jednoduchou charakterizací a koncentrovanou jevištní souhrou. Text Petra Nikla má blízko k dadaismu i surrealismu, především je však opravdovou, dětsky vážnou hrou, jejíž významy soubor na malé ploše zprostředkovává. Postavy plžů, mloků, žab a další havěti ožívají bez nutnosti komplikovat je metaforami, ale i bez pitvoření, přičemž má inscenace často blízko k jevištnímu minimalismu.

Odměnou za odvázanou hříčku byl nadšený potlesk i chvála, kterou jsme na rozborovém semináři nešetřili.

Přesto mám potřebu zdůraznit jen lehce nakousnuté poznámky: na hravou energii se lze v tomto případě poměrně dobře spolehnout, nelze u ní však zůstat. Soubor by neměl ustávat ve snaze o přesnost, sdělnost a lehkost hry a nepodkopávat si je předehráváním nebo (třeba nechtěným) tlačáním na pilu vtipu.

Jste intenzivnější, když šeptáte, než když řvete. Gesta nemusejí být velká, musí ale být vždy přesná, konkrétní, ostře vykrojená - od zárodku až po jejich zánik. Především vás ještě čeká práce s diváckými reakcemi a tím, jak je brát více v potaz. Někdy jde o záležitost zlomků vteřiny, ve kterých diváci vtip nejen po-

chopí, ale nechají i v sobě doznít. Dalším velkým uměním je se za žádných okolností neodbourat.

Přes dílčí a odstranitelné technické nedostatky má soubor velmi dobře nakročeno k tomu, aby za rok překvapil třeba i nějakou komplexnější výpovědí.

Viděný tvar k ní dává dobré předpoklady. Dobré divadlo je totiž vždycky především opravdové a vážné, a to i tehdy a tam, kde se publikum směje.

Petr Nikl ví. A zjevně i vy už o tom taky něco víte.

Vojtěch Bárta

Rozbor divadla poezie

Před samotnou diskuzí bylo vysvětleno zvláštní usazení porotců na dva tábory, což mohlo vzbudit náznak názorového rozkolu, důvodem však bylo mokré jeviště. První rozbor byl věnován inscenaci **Miserere mei** libereckého souboru **BezOhledu**. Tradičně dostali první slovo diváci se svými vjemy. První divačka ocenila, jak jsou všechny složky působivé, jak soubor spolu dokáže spolupracovat a poradit si s prostorem, mělo to krásné obrazy i voicebandy. Dále se řešila provázanost s předlohou, někteří se snažili luštit jednotlivé balady, jiní to na sebe nechali působit jako nový celek. Další divák to vnímal jako jednoduší příběh, vzal si symboliku jednotlivých prvků a složil si je do vlastního příběhu, jiný si všiml nezáměrně vytvořeného srdce z červeného kusu látky a bylo to pro něj poselství, že společnost může držet spolu, když budem šířit lásku.

Jakub Doubrava chce mluvit subjektivně, protože představení bylo patrně i tak myšleno, aby to v každém divákovy vyvolávalo hodně vlastních otázek. Přiznal se, že sám se Kyticí dlouhodobě zabývá, ale také že velice brzo ztratil touhu v představení hledat jednotlivé balady a přistoupil na způsob, jakým je to sdělováno. Laboratorně vzali témata všech balad a vysublimovali partituru, která je propojuje tématem viny a vztahu ženy a dítěte. Zvuková stopa byla vícevrstvá, plynulá, ve vlnách a repetitivních pasážích se vracející a s minimem slov. Jako

by se se snažili předat prapůvodní původ balad. Modelovali z hlíny těl obrazy, které se ustálí a rozlijí do pramaterie / pralátky. Podobné to bylo ve zvuku, byla zde spousta dechu, šepotu, vokálů harmonických i disharmonických. Jako kdyby se to snažili vyabstrahovat do jakéhosi toku, který se všemi baladami fyzicky i vizuálně proplétá. Patrně snažíha zobecnit a vyabstrahovat téma viny. Připomnělo mu to sochy Františka Bílka či Stanislava Suchardy - jsou pevně ukotveny v zemi a zároveň vrženy do vzduchu v exhaltovaném gestu.

Vojta Bárta nejprve zarymoval: *"Budeme si sdělovat dojmy a budem se je snažit ukotvit pojmy."* Bylo podle něj vidět, že si tu věc vzali za svou s velkou energií, působí na jevišti sympaticky a dokáže to zakrýt technické nedostatky. Jeviště jich bylo plné, původně asi koncipované pro větší prostor než v Duze. Ohmatávají si prostor jeviště a divadla. Ale poměrně těžko se mu to pojmenovává. Je to partitura? Socha? Pantomimický balet? Nemá to dramatickou složku, která je podle něj divadlu vlastní. Erben je plný vnitřních dramát.

Jitka Šotkovská měla prvotní zájem silný. Erben je vhodná předloha z důvodu vnitřní dramatickosti a má i společenský apel. Bylo to ambiciozní, ale zároveň upřímné. Hodně ji oslovila předkřesťanská prehistoričnost, jak je to zemité, když se ze začátku pracovalo jen s holými slabičkami. Ale je rozpolcená, jako

by to zůstalo na půl cesty. Hraje se konkrétní balady, ale jdeme celkově jinam, jsme napůl mezi divadlem a sochou/instalací, zajímavé mohou být oba směry. Kdyby by to však bylo v obecnější formě, tak by i tak chtěla nějakou konkrétní zaci. Místy měla pocit, jak to dobře pracuje s rytmiizací a intenzitou, že je to spíš formálně hudbní a nevychází to z podstaty příběhů.

Anežka Lipusová se zamýšlela, zda je podle nich Kytice složena z mála témat, co se stále opakují, přitom každá balada je výrazně jiná. Jako by se ze sbírky vzaly tři odstíny, které se neustále točí dokola a tím se to celé dostane do jakési cykličnosti. Neviděli jsme podstatu viny, ale jen hru o vině, která kdesi existuje, ale nevidíme, kdo je vinen, a čím. Vina na světě je sama o sobě, nebo jsme to my, kdo si ji pácháme?

Vít Malota inscenaci přijal a cení si soustředěné melodické kompozice, která pracuje s minimem prostředků a klade si těžký úkol díky látce, ze které vychází. Šlo o rozžité sousoší, které si nekladlo za cíl zobrazovat dramatické situace, kde se vina bere. Byly to spíše koncentrované dávky emocí. Mohlo by to být ještě naturalističtější. Tím, jak prostředky byly střídme, tak je riziko, že se vyčerpají. Sílu pro něj měla scéna, jak vodník pleskne dítě o zem. Není to Kytice, ani se o ni nesnažili, je to jejich vlastní vyabstrahovaná emoce z Kytice. Zároveň však když vidíme jméno Erben, tak se nezbavíme toho, že se to budeme snažit přes

něj číst. Víc fungoval šum a kakofonie zvuků, než samotné verše. Vojta doplnil, že to může být krok k autorskému divadlu, něčemu jinému svobodnému a odpoutanému. Pro Jakuba to kráčí k tvaru současného tance.

Druhou inscenaci **Ochlupe- ní! Ó!** vodňanského souboru **NeDiUS** vykopal Vojta Bárta a dal svůj míč do pomyslné druhé půlky hřiště. Diváci míč chytli. Bylo to pro ně přes svou jednoduchost a krátký čas velká radost, příjemný oddech, u kterého se (zdánlivě) nemuselo hledat nic navíc. Josef Morávek zdůraznil, že šlo výsostný plnokrevný osobnostní projev, vypadá to jako legrace, ale využívají všechny danosti, aby předvedli postavu. Pro Josefa Káninského to nebyla jen anekdota, ale i že tím dosáhne víc než jednotlivec. Jarka Holasová by byla ráda u toho, když kus tvořili.

Vojta Bárta zmínil, že jde o drobníčku podle textu Petra Nikla, který je úsečný a holý, a stejný přístup zvolil i soubor, je to podobně "holé", až symptomaticky neochlupený přístup. Nesnaží se dělat zbytečnou srandu navíc, ale hledají humor, ale i poezii, která ne vždy je humorná. Létá zde puščík či motýlek smrtihlav, který krouží kolem, což podtrhuje vážnost hry. Jsou hraví, ale hra je v základu vážná. Užívá si energii hravosti a hry, která je daná textem. Přidávají k tomu osobnostní herectví, práci s jednoduchým odstupňováním postav. Jak je to krátké, tak to má technické nároky, kterým dostávají z části. Je tam ještě kus práce nejít jenom

ostrými odstíny, ale trochu hledat ještě přesnější charakterizační prostředky. Někdy fór předbarvují předem. Ale je to těžké, když to bude rozebírat, tak má strach, že to ztratí živost.

Vít Malota nejprve pateticky zvolal: "*Jde o šířavou environmentální kritiku globálních klimatických změn o sounáležitosti v prostředí severské tajgy.*" Měli by si zvyknout, že to bude vyvolávat emoce, ale musí se udržet. Počkat si, až se diváci odsmějí, ať ten jazyk neuteče. Poslední slova "krásná zima" by řekl lehčeji. Najednou je ticho, a může to zaznít "jemňounce".

Jitce Šotkovské se líbilo, že se herci za sebe nestydí za to, že je to fakt uplná blbost. Neustále hledáme v představeních obrazy a metafory, ale toto je záměrně ilustrativní, žába je celá zelená a kváká. Jdou do toho bezelstně, mají nadhled, ale neshazují to. Dovede si představit, že s tím jezdí po školkách, kde mohou děti vnímat sílu přátelství, když budou držet spolu. Zároveň to mohou hrát i pro své spolužáky a udělat si z toho dobrý večírek.

Jakub Doubrava v nich vidí odraz do postav, co je každý z nich zač. Tato drobníčka může fungovat i pro etnologický odborný seminář, pro folkloristy, pro Eskymáky i Indiány, na louce i v divadle, a pořád to bude živá věc. Jde o jakýsi skupinový storytelling s šamanskými aspekty. Ale i téma soudržnosti - komunita se společně dívá a všichni se tím baví společně, včetně tance a rytmu, až by se člověk přidal.

Anežka Lipusová by chtěla být dalším zvířetem, bavilo by ji, jak by se to ještě dalo nakumulovat. Je to terapeutické a léčivé. Vracíme se do školkových let, kdy jsme si hráli, že jsme žába a had. Je to bajka, magický proces i terapie. Srozumitelné i pro lidi, co neumí česky. Celou diskuzi zakončila tím, že by to mohl vidět Petr Nikl a moc by ho to bavilo!

Vítězslav Adamec

Žhavá jubilea

V tomto vydání vás už trochu začnu připravovat na různé soutěžní formáty. Po středečním krátkém setkání s Víťou Adamcem, který se vracel ze svého večerního hledání Temna, aby si napravil chuť z toho odpoledního, mě popadl a neurvale na mě chrlil otázky: „KDE JE HUDBA? PROČ NENÍ HUDBA? KAM JSI JI SCHOVAL? A KDE MÁM KURVA SVOJE ČTYŘI STOVKY?“ Já jsem na něj jen s otevřenou pusou hleděl a nebyl jsem schopný vydat ze sebe ani hlásku. Potom zhluboka vydechl, pustil mě, pronesl něco o neschopnosti neVítů a odešel pryč. Chvilku jsem tam jenom stál a bez jakéhokoliv nátlaku vyšší moci jsem se rozhodl, že dnešní jubilea budou teda hlavně o hudbě!

1) *Která česká hudební osobnost se narodila před 200 lety?*

- a. Leoš Janáček
- b. Bedřich Smetana
- c. Zdeněk Fibich
- d. Helena Vondráčková

2) *Jaká je spojitost mezi Antonín Dvořákem a Emilem Františkem Burianem?*

- a. Znamení zvěrokruhu
- b. Stejně datum narození
- c. Ve stejném roce se jeden narodil a druhý zemřel
- d. Stejně datum úmrtí

3) *Kdo z vyjmenovaných hudebních skladatelů před 140 lety zemřel?*

- a. Gustav Mahler
- b. Zdeněk Fibich
- c. Ema Destiniová
- d. Bedřich Smetana

4) *S jakým divadlem je nejčastěji spojovaný Jiří Šlitr, který by letos oslavil jubilejní sté narozeniny?*

- a. Večerní Brno
- b. Jazz klub Reduta
- c. Semafor
- d. Divadlo Na zábradlí

5) *Komu by z těchto hudebníků letos bylo 85 let?*

- a. Karel Gott
- b. Karel Kryl
- c. Petr Hapka
- d. Jaromír Vogel

6) *František Antonín Míča, který zemřel před 250 lety, byl autorem čeho?*

- a. První české skladby nahrané na gramofonovou desku
- b. První zdramatizovaná zpívaná pohádka pro děti
- c. První české gratulační serenaty
- d. Prvního česky zpívané opery

7) *Které z těchto dvojic by letos oslavily 150. narozeniny?*

- a. Oskar Nedbala a Josef Suk
- b. Antonín Dvořák a Leoš Janáček
- c. Alexander Zemlinský a Antonín Dvořák
- d. Leoš Janáček a Oskar Nedbala

Milan Hábl

Čtvrteční divadelní odpoledne započalo představením **Miserere mei** souboru **BezOhledu**, které bylo celé založeno na chórovém divadle mužsko-ženského jedno- i vícehlasu. Zvon udával jemné předěly, soubor umně střídal libozvučné polohy s drsnou disonancí a tím udával tón atmosféram okamžiků. Možná bych se nebál do toho ještě více říznout!

Druhý kus patřil inscenaci **Ochlupení! Ó!** souboru **Ne-**

DIUS. Zvířecí hrátky byly šikovně rozbarveny zvukem, jako když přejedete pro strunách kráječe na vajíčka. Další odstíny přišli s roztukáním xylofonu až skončili v rytmičtém dupotu při sněhových radovánkách.

A na závěr jsme se tradičně doputovali do zahrádky U Kotěřů, kde nám zahrála hanácká kapela **Acoustic Sphere**. Akustické kytary s cajonem přinesly jemnější light verzi

slavných hitů od Oasis, The Hooters a dalších, ale došlo i na jejich vlastní písně, které rozhodně nebyly k zahození. Recitátoři se po počátečním ostychu roztančili jako u cimbalovky, byť ne tak bujaře, ale o to romantičtější!

Dnes již nás večerní koncert nečeká, takže si zapějme v 27, letos máme i harmonikáře!

Vítězslav Adamec

Hudební okýnko Hudební okýnko Hudební okýnko

Prostě off

Wolkrův Prostějov se dostal do své poloviny a někteří účastníci se občas cítí jeho nabitým programem přemoženi. A tak není divu, že se sem tam neplánovaně vypnou. Někdy nad korbelem piva okolo druhé hodiny ranní v Sedmadvacce, někdy v semináři a někdy uprostřed představení. I tak se dá vyjádřit názor na viděný kus. Vše je v pořádku, dokud nezačnou chrápat. V rámci rubriky Prostě off vám budeme přinášet úlovky největších znalců a dříčů svého oboru, kteří nás dnes a denně uchvacují svými výkony v odvětví neplánovaného vypínání. Vykopáváme úlovkem letitého šampióna tohoto off programu. Zkušeným umělcem a trénovaným sportovcem disciplíny pozvolného vypínání, Víťou Adamcem. O tomto neuvěřitelném dříči kolují zvěsti,

že snad ani nepotřebuje spát. Tahá společnost do pozdních ranních hodin, z Dvacetsedmy vždy odchází poslední a stejně je z redakce vždy první vzhůru. On snad ani nevstává, on snad ani nechodí spát, říkáme si. Namísto kávy popíjí víno a na ranních sólových recitátorech je vždy první a drží nám místo v předních řadách. A tak jsme uspořádali soutěž o to, kdo uvidí tohoto přeborníka v posteli. To se nám sice nepodařilo, ale zjistili jsme, v čem spočívá jeho tajemství a toto zjištění vám exkluzivně přinášíme.

Vítězslav Adamec se totiž stal mistrem vlastní metody, kterou nazývá Pozvolné vypínání. Spočívá v nenápadném krátkém pospávání v průběhu celého dne. To mu umožňuje prožít celý program (i když s občasnými vypínacími pře-

stávkami) Wolkrova Prostějova, začít psát svých dvacet rubrik až po půlnoci a i tak stihnout oblažovat zákazníky Dvacetsedmy hrou na housle a neoficiální přehlídkou přioptimovaných recitátorů, kteří toho všeho recitování přes den ještě stále nemají dost.

Ale pozor! Mistr již má svého padawana. Kvido Texas Lotrek se nenechává zahanbit a odhodlaně kráčí ve šlépějích svého učitele, díky kterému objevil svět neplánovaného vypínání, svět nekonečné zábavy a netušených možností. Má stále co zlepšovat, ale i snaha se cení.

Jako důkaz přinášíme úlovky obou cvičenců a závěrem přejeme hodně štěstí v jejich budoucí kariéře profesionálních vypínačů, co nejvíce příležitostí k tréninku, a tedy spoustu práce ve festivalových redakcích. Jen tak dál, hoši!

Kvido Texas Lotrek

Přednes X Poezie X Autor X Interpret

Část 2.

Po sedmi různých pohledech básníků a básnířek na problematiku přednesu, propagace a sdělnosti čtení bez dalšího otálení zvu k pohledům zbylé části respondentů. Komplexnější shrnutí a závěry toho, jak autoři a autorky přednes vnímají, jaké jsou tendence v současné české poezii a vnímání její prezentace, nechám na další číslo, kde dostanou místo lidé z „druhé strany“ probíraného tématu, ti, kteří se věnují uměleckému přednesu na praktické, ale i teoretické rovině. Připomínám jen pár útržkovitých vět a postřehů z minulého čísla, které neberte jako jednotící hlas básníků, nýbrž mozaiku rozličných pohledů:

- **Interpretace samotné čtení nikdy nenahradí. To, jak jsou básně zalomené, poskládané ve sbírce, to mi dává mnohem víc než přednes.**
- **Umělecká recitace má v publiku vzbuzovat emoce. (...) A je to fenomenální zážitek, jenž může původní mlčenlivou předlohu opravdu posunout.**
- **Svoje čtení pojmám zpravodajsky, neutrálním hlasem. Ignoruji cézury a nechci vyvolávat emoce. Chci být jen list papíru s vysázenými písmeny.**
- **Dokonalejší forma přednesu (řemeslnost, estetice, rétorika) mi konotuje šarlatánství.**
- **Jsou-li autorky a autoři schopni číst a recitovat své vlastní verše, je to daleko autentičtější zážitek, než vnímat je v cizí interpretaci.**
- **Na případ, kdy poezii četl herec nebo profesionál a přišlo by mi to dobré, narážím těžko. Většinou je to suché nebo naopak patetické bez duše.**

Otázky pro autory a autorky:

- 1. Jak vnímáte potřebu „propagace“ své poezie? Skrze co ji případně uskutečňujete?**
- 2. Je Vám bližší, když čtete své věci sám/a, nebo byste veřejné čtení raději přenechal/a někomu jinému?**
- 3. Setkal/a jste se někým ve svém okolí, kdo by se věnoval uměleckému přednesu?**
- 4. Zajímalo by Vás setkání s recitátory, kteří se věnují současné poezii? Byl/a byste pro výměnu zkušeností a pohledů na to, „jak číst verše“?**
- 5. Jak vůbec vnímáte přednes či interpretaci? Jaký k nim máte vztah?**

Petr Borkovec (1970)

Básník, překladatel a publicista. Třikrát byl nominován na cenu Magnesia Litera, poprvé v kategorii Litera za poezii za sbírku [Herbář k čemuśi horšímu](#) (2019). O rok později za knihu dětské poezie [Každá věc má něco společného se štěstím](#), která zároveň získala ocenění Zlatá stuha. V roce 2021 pak přišla nominace Litera za prózu díky povídkám [Sebrat klacek](#). Jeho básně byly přeloženy do téměř všech evropských jazyků. Spolu s Matyášem Havrdou přeložil zásadní antická dramata (Kráľ Oidipús, Oresteia, Médea a další.) Je básníkem města Prahy 2023.

1. Přijímám pozvání na veřejné čtení, k publikaci v časopisech, ke čtení s hudebními ansámblly, výtvarnými uskupeními atd.; prostě mě někdo pozve, vyzve – a já většinou řeknu ano. Po letech psaní už mohu přijímat nebo případně odmítat: to je samozřejmě fajn, ale není na tom nic moc úžasného – zkrátka něco píšu a pak publikuju třicet čtyři let, a to je celá chemie.

Jako dramaturg čtení jiných autorů bych řekl, že jsem veřejné čtení nikdy nevnímal jako „propagaci“ básní nebo prózy – pro mě to vždycky byla událost speciálního druhu a významu, nezá-

vislá na tom, jestli něco právě vychází a je potřeba to slavit, křtít, vítat. Chtěl jsem vždycky (mimo jiné), aby posluchači slyšeli něco, co nemohou slyšet jinde – proto jsem ve Fra často dělal čtení autorů, kteří měli před vydáním knihy (což se vydavatelům často přičilo, nebo to vůbec nechápali). Básník by měl číst, protože píše básně, ne proto, že vydává sbírku básní. Ale samozřejmě jsem za ta léta také uváděl velmi mnoho čtení z právě vydaných knih, to jistě – ani tak jsem to nepojímal jako „křest“, jednoduchou oslavu.

A ještě k otázce: pokud někdo chce cokoli dál dělat s tím, co jsem napsal, jsem pro a nechávám to naprosto „běžet“: jen ověřím základy. Mám za to, že pokud je to, co jsem napsal, kvalitní, musí vydržet i zacházení, které mi třeba není zcela blízké. Když přeložíte antickou tragédii, nemůžete si myslet, že dramaturg s režisérem nebudou ve vašem úžasném a úchvatném a nejlepším překladu, který jste motal a potil rok a půl, škrtat. Naopak: je dobré si zvyknout na to, že pokud přijdou s razantními škrtky, bude to spíš dobrá inscenace. To samé platí i pro moje vlastní básně a prózy.

2. Velmi rád je čtu sám. Číst lidem, co jsem napsal, mi přináší opravdové potěšení i šťastnou nervozitu. Chci sám před lidmi se svými texty obstat, zaujmout je, zastavit je a okouzlit. Ale když je čte někdo jiný, nevadí mi to (viz odpověď na první otázku). Většinou u toho ale nejsem přítomen.

4. Zajímalo, protože myslím, že čeští recitátoři poezii spíš kazí – a zároveň připouštím, že by se to mohlo změnit. A že můj názor (do Fra jsem nikdy herce nebo „recitátory“ nezval, nesnášel jsem to) může být chybný. Doce-la rád bych s nimi to svoje odmítání konfrontoval.

Tereza Bínová (1990)

Je básnířka a psychologka. Vystudovala sociální antropologii,

psychologii a výtvarnou výchovu. Publikovala zatím čtyři básnické sbírky z nichž poslední - Červený obr (2023) - získala Magnesii Literu za poezii. Její básnický jazyk neváhám označit za jedinečný.

1. Potřeba propagovat svou poezii se vyjevuje už v tom, že nezůstává jen v šuplíku, ale stojím třeba o to ji vydávat a dokonce chci, aby ji někdo četl. To není samozřejmé, svět bude asi plný šuplíků nevydané poezie. Přijímám pozvání na čtení a mluvím o své poezii, pokud se mě někdo ptá. Co se týče další propagace, například skrze síť či jiné účasti na literárním provozu, tam se nerealizují. Sítí se straním z čistě sebezáchovných důvodů, aby se mi žilo lépe na světě.

2. Přiznám se, že své věci čtu docela ráda. Ale přenechat občas čtení někomu jinému je zajímavé. Kolikrát mě zaujalo, jak text dostává úplně jiný náboj a evidentně ten čtoucí člověk texty vnímá, chápe a cítí jinak, což se projevuje v pro mě překvapivém přednesu. A v podstatě tím mění význam. To je pozoruhodná zkušenost.

3. Myslím, že nesetkala. Rozhodně ne tak, že bychom se mohli o tomto tématu bavit. Ale jednou jsme na gymplu recitovali vedle Radovana Lukavského a zahlédla jsem, jak má texty plné poznámek k přednesu. Úplné mapy, spousta obloučků a čar, to bylo úžasné.

4. Zajímalo. Kde se mi to může stát?

5. Předčítání poezie má pro mě pořád své místo na poli práce s textem. Ráda poslouchám, když autoři a autorky čtou své věci. Mám ráda, když je přednes třeba nedokonalý a neobstál by u nějakých recitátorských zkoušek, ale je to osobní intimní kontakt autorů a autorek s texty. A zajímavé je pro mě sledovat i práci řekněme profesionální, obdivuju umění předčítat, pracovat s hlasem. Mám pocit, že se to poslední dobou považuje za něco téměř archaického až přežitého, že čtení rovná se takový ten deklamující bard a houslový doprovod. Ale

já to nevnímám tak příkře. Mám někdy ráda i experimentální přístupy k interpretaci textů a nevím důvod, proč by vše nemělo existovat vedle sebe. Archaicky totiž popravdě mohou dle mého působit i zdánlivě novátorské přístupy. A stejně tak „klasické“ čtení může být svěží, intimní a v daném okamžiku nové.

Radek Štěpánek (1986)

Básník, redaktor a rybář. Vystudoval mediální studia a žurnalistiku na MU v Brně, později magisterský obor Humanitní environmentalistika. Je čelním představitelem nové environmentální poezie.

1. V dnešní době mi dělá hlavně problém ustavičná propagace a sebepropagace, která se na nás valí ze všech stran a zdá se být nutností. Nějaké ustavičné sdělování něčeho potenciálnímu někomu. Stresuje mě to a mám s tou sebepropagační problémy; nechci o sobě většinou nic říkat někam do klávesnice. Myslím si ale, že je to problém hlavně sociálních sítí, které realitu výrazně zkreslují a pokud je tam člověk aktivní, musí si dávat pozor, aby byl s opravdovou realitou dostatečně v kontaktu. Problém ale je, že mi přijde, že internetové prostředí odlišnou realitu skutečně vytváří, takže člověk, pokud internet využívá, žije jaksi dvojím životem, krmí dvě těla – jedno reálné a to druhé virtuální – a každé má jiné potřeby. Jsem z toho zmatený a myslím, že nejsem sám, tohle zmatení vnímám jako velký problém naší doby. Jinak jsem samozřejmě rád, když mě někdo pozve někam na čtení a nebo když mi mohou básně vyjít někde v časopise. Takové události nevnímám jako propagaci, ale spíš jako jakousi realizaci poezie. A skrze co ji uskutečňuju? No právě, já nevím. Nejradši jsem, když mohou mluvit ty básně samy za sebe, případně, když je můžu říkat já sám za sebe, bez dalšího rozměňování a dalšího zapojování se. Beru to tak, že už ten samotný akt, že jsem ty básně napsal, je jejich dostatečnou propagací.

2. No, když se někdo jiný rozhodne, že moje básně přečte, беру

to jako velkou poctu. Že bych ale nechtěl svoje věci veřejně číst, styděl se, a tak si hledal někoho, kdo je přečte za mě, to ne. Mluvím spíš o nějaké kolegiální úctě. Občas sám zatoužím přečíst při svém čtení věci od jiných lidí, protože mi přijdou zkrátka dobré. Ale svoje básně čtu rád, a mám pocit, že některé jsem napsal opravdu proto, aby byly čteny – že jim není tak dobře na papíře jako ve chvíli, kdy jsou vyslovovány nahlas.

3. Setkal jsem se s lidmi, kteří čtou básně třeba pro rozhlas. Byla to zajímavá zkušenost. Je to vlastně takové setkání s jedním z čtenářů. Slyšel jsem nové interpretace toho, co jsem sám napsal, to je vždycky zajímavé. No a jako dítě jsem potkal lidi, kteří soutěžili v recitaci. Už si to ale moc nepamatuju.

4. Určitě ano, i když nevím, jestli bych si z toho něco odnesl. Ale je dobré něco se přiučit, měnit pohled na věc. Hodně mi dala třeba občasná práce v rádiu. Když jsem tam byl poprvé, moc mi to nešlo, ale řekl bych, že jsem se postupně uvolnil a je to lepší. Teď z toho těžím i doma a čtení nahlas si fakt užívám, třeba když čtu dceři Děti z Bullerbynu, je to pro mě čiré potěšení – a snad i pro ni.

5. Rád čtu svoje texty asi dost civilně, nemám rád, když se intonací a prací s rytmem dodává do textu něco, co tam není, jak by řekl Leonard Cohen (jak to teda chápu já), když člověk mluví o motýlovi a pokouší se, aby to slovo létalo. I to jsem zažil a bylo to fakt zajímavé až podivné. Takový ten Ó efekt, Ó, sedněme si na zadek, teď je tu poezie – a to je něco nadzemského. To nemám moc rád, myslím, že to může řadu lidí třeba i odradit, že mají pak pocit, jako by se z poezie dělalo něco výlučného. Poezie je přitom zásadní, a proto i dost obyčejná součást světa, a jak mám malé děti, tak vidím, jak moc znamená hned odmala i pro ně, jak přístupné k ní jsou, že ji vnímají právě tak, jako něco zcela samozřejmého, co nás spojuje se zemí. To mi přijde dobrý.

Anna Sedlmajerová (1996)

Básnířka a studentka Krajinářské architektury na ČVUT v Praze. Byla finalistkou Literární soutěže Františka Halase (2017). Její básnický debut Bizarrium multiflorum se dočkal nominace na Cenu Jiřího Ortena (2023)

1. Myslím, že v případě propagace nejsem zrovna efektivní. Občas, když se blíží nějaké autorské čtení, upozorním na událost přátelé na facebooku nebo instagramu. Na ig také někdy přidávám básně, co vyšly časopisecky. Asi 6 let mám tumblr, který zároveň funguje jako můj básnický deníček. Ukládám si tam většinu básní, které vyprodukuji, nehledě na kvalitu. Využívám to hlavně pro sebe, hashtagy používám spíš ze srandy. Vzhledem k ostře červenému pozadí je uživatelsky poměrně nepřátelský. Když se zadarí, tak báseň v průměru získá jeden like.

2. Určitě čtu svoje básně radši sama, i když někdo jiný by je možná přednesl mnohem poutavěji. Mám ráda to napětí, které je trochu nepříjemné, ale zároveň vzrušující, když odhaluju něco tak intimního, jako je vlastní poezie. Je to něco, co mi částečně pomohlo překonat strach z lidí.

3. Asi neznám nikoho, kdo by se tomu systematicky věnoval. Spíš přátelé básníky, kteří dobře čtou.

4. Ano, to by mě zajímalo.

5. Pokud chceme, aby báseň zasáhla posluchače, kvalitní přednes to hodně podpoří. Samozřejmě to nemusí být jenom o tom. Sdělení lze podpořit jakýmikoli prostředky. Obdivuji autory, kteří pojímají čtení jako performativní show. Na mě to působí. Já se při čtení v textu často ztrácím. Když chci, aby to bylo silnější, musím si to natrénovat dopředu, což se mi podaří málokdy. Avšak ne každá báseň vyžaduje super efektní přednes, některé potřebují tiché a skromné přečtení.

Vojtěch Vacek (1993)

Básník, knihovník a hudebník. Je jedním z organizátorů mezinárodního festivalu Den poezie. Za svou druhou básnickou sbírku Měňagon obdržel Cenu Jiřího Or-

tena (2022).

1. To je široké pole. Kromě pravidelného publikování v časopisech (nejen literárních) vnímám potřebu účastnit se různých autorských čtení. Psát články, tu a tam se někde objevit. Zkrátka přirozeně se vyskytovat v literárním habitatu. Také pomáhají všelijaké skandály a kontroverze, osobně se ovšem cítím lépe v situacích, které nerozdělují, ale sbližují.

2. Veřejné účinkování si vyloženě užívám a vyhledávám ho. Nejzajímavější jsou pro mě různé performance, kdy se na pódiu ocitám v přítomnosti někoho dalšího, kdo cosi provádí či vyluzuje. Pokud si někdo zvolí můj text k vlastní interpretaci, je to pro mě na úrovni upřímné lichotky.

3. Tu a tam na akcích zazní texty nepřítomných autorů. Pokud však otázka míří na „uvědomělé“ pojetí recitace, znám asi jen tebe. A stopu zanechal Mirek Kovářik.

4. Jasně, jsem tomu otevřený.

5. Je to ošemetná disciplína. Jako u každé interpretace je potřeba nalézt vhodný klíč. Patos a dramatický kýč do zámku zpravidla nepasuje.

Apolena Vybíralová (2001)

Studuje FF MU bohemistiku a hispanistiku. V loňském roce se umístila mezi finalisty Literární soutěže Františka Halase a získala Literární cenu Vladimíra Vokolka. Přispívá pravidelně do online magazínu a digitální kurátorské platformy Harakiri Czurakami.

1. Dlouho mi trvalo, než jsem si uvědomila, jak moc důležitou roli hraje ve tvorbě sebevědomí. Člověk samozřejmě může mít štěstí a díky jednomu správnému kroku se dostat daleko i „bez práce“, ale obecně je potřeba se snažit. Jako propagaci své poezie vnímám publikace v časopisech nebo zveřejňování na instagramu.

2. Rozhodně je mi bližší, když čtu své texty sama. Mám v tomhle trochu kunderovský přístup - po-

kud můžu aspoň trochu ovlivnit jejich vyznění, udělám to.

3. Možná pár kamarádů na divadelních fakultách, ale asi ne takhle konkrétně.

4. Taková výměna by mohla být zajímavá, čtení je pro mě ale mnohem víc o tom, jak to cítím, než o nějakých obecných pravidlech.

5. Přednes pro mě k poezii patří i nepatří. Měla by být schopná stát sama za sebe a být funkční, když si ji člověk čte potichu v hlavě. Zároveň může přednes textu podtrhnout jeho vyznění a taky ho částečně změnit nebo upřesnit. Hlasitým čtením dáváme do básní vždy jejich vlastní interpretaci.

Lubomír Tichý (2003)

Studuje bohemistiku a polonistiku na FF UK. Díky nominaci na cenu Václava Buriana byly jeho básně přeloženy do několika evropských jazyků. Letos vyšel v nakladatelství FRA básnický debut Místní.

1. Taková potřeba je v době, kdy se zejména v digitálním prostoru stírá hranice mezi skutečným sdílením a pouhým jevením, dost ošidná – a prožívám při takových příležitostech pochybnosti, zda-li stále „propaguju“ svou poezii a její smysl, nebo už se to překlápí v „propagaci“ mojí vlastní osoby. To se ostatně těžko odděluje. Uskutečňuji ji asi spíš střídavě, ale moc to posoudit neumím. „Propagace“ ve smyslu autorského čtení je dobrá věc, ale zajídají se mi ustrnulé formáty, v nichž jde jen a pouze o nepřerušované čtení. Přitom stačí proložení komentářem, otázkou, třiceti vteřinami ticha, o intermediálních možnostech ani nemluvě. Dvě své čtení (a rád bych v tom pokračoval) jsem uvedl jako orientační „běh“, který vrstvil různé prostorové dimenze – básnickou, fyzickou i kartografickou v měřítku 1 : 4 000.

2. Samotný akt čtení svých básní mi není nikterak nepříjemný, naopak mě opětovné setkání s básní v různých prostředích nutí k neustálému přehodnocování,

ke čtení „jako poprvé“, samotná artikulace jako by mi odkrývala něco dosud netušeného. Zkušenost s tím, že by moje básně četl někdo jiný, příliš nemám, ale líbí se mi konání básníků, kteří do svých čtení komponují – nejlépe s nějakým komentářem – básně autorů jiných. Sám to rád provozuju.

3. Myslím, že ne.

4. Pojem „recitátor“ pro mě není moc průhledný; obávám se, že i z toho důvodu, že je z mé strany zatížen zastaralými představami. Nicméně jsem pro každý jiný pohled.

5. Mé zkušenosti s přednesem skončily zhruba v jedenácti letech na okresním kolem recitační soutěže, od té doby se potýkám spíš jen s interpretací – ta je pro mě zřejmě přirozenější (ale zase – kde leží hranice mezi recitací a interpretací?). Například když se na Vltavě vyskytne četba básní, tak mě herecké, spíš „přednesové“ čtení často mívá, připadá mi jaksi příliš nápadné, rozmáchlé. Byť i zde záleží případ od případu, pro některé básně je teatrálnější podoba jako dělaná.

Vasilios Chaleplis (1993)

Básník, hudební producent, copywriter, editor a dramaturg. Spoluzaložil kulturní platformu Harakiri Czurakami. Je ředitelem nakladatelství Bílý Vigvam, kde vydal básnickou prvotinu Flavedo, za níž byl letos nominován na Cenu Jiřího Ortena.

1. Vnímám to spíše z pozice nakladatele, který chce, aby se knihy prodávaly (knihy vyšla v našem domácím nakladatelství Bílý Vigvam). Propagace probíhá ve směř prostřednictvím sociálních sítí. Sám jsem byl jako autor rád, když lidé na Instagramu sdíleli, že moji knihu čtou a já to pak mohl přesdílet.

2. Já občas recituji rychle a znám, jako bych to chtěl mít rychle za sebou, takže by mi asi nevadilo, kdyby mé texty někdy přečetl někdo více s profesionálním projevem.

3. Ano, mám kamaráda herce,

kteří se ve volném čase věnuje také storytellingu, a znám jednu šikovnou paní, která přímo učí herecký přednes na konzervatoři.

4. Jako klidně, nikdy mě tato možnost vlastně nenapadla.

5. Jako způsob, jak poutavě sdělit zajímavý obsah. Vztah k nim asi žádný nemám.

Veronika Dvorská (1994)

Básnířka, překladatelka a filmařka. Je studentkou scenáristiky a dramaturgie na FAMU. V rámci Ortenovy Kutné Hory 2016 získala zvláštní cenu poroty. Intenzivně se věnuje pomoci uprchlíkům v rámci organizace Iniciativa Hlavák. Básně jí vyšly časopisecky.

1. Propagovat svoji tvorbu moc neumím, je mi z toho vždycky úzko. Což je škoda. Respektuju ty, kteří umí o svojí tvorbě komunikovat, šířit ji, tvořit různé vazby. Rozhodně se nad tuhle schopnost být slyšet nechci povyšovat. Nepochybně kvůli svým nejistotám přicházím o zajímavá setkání a větší zapuštění do nějaké té „literární scény“.

2. Slyšet někoho číst veřejně svůj text může být zajímavé zpestření. Čas od času by mě nespíš bavilo pozorovat, na co čtoucí klade důraz, jak pracuje s rytmem atd. Ale obecně čtu svoje věci ráda a necítím potřebu se téhle formy kontroly nad textem vzdávat.

3. Mám ve svém okolí autorky a autory, kteří berou svůj přednes vážně, vyvíjejí se v něm, pracují se čtením jako s dramatickou situací. Pro většinu z nich je to ale myslím spíš jeden z řady zájmů než specializace.

4. V principu ano, ale mě zajímá pořád něco a bývám tím pádem celkem vytížená. Výměna zkušeností je ale vždycky fajn.

5. Mám svoji formu přednesu, která mi vyhovuje, je už trochu zautomatizovaná a díky těmhle otázkám budu asi víc přemýšlet o tom, jak ji rozvíjet.

Pavel Zajíc (1988)

Básník, muzikant a podnikatel. Vystudoval sdružená uměnověd-

ná studia na FF UK. V roce 2012 se stal laureátem Literární soutěže Františka Halase. Vydal sbírku inspirovanou jazykem korporátního světa a je jedním z prvních autorů nové generace, pro něž je neoddiskutovatelnou součástí poezie humor. Je autorem první (a pravděpodobně poslední) NFT básně. Vloni vydal třetí sbírku Vážný román.

1. To se v průběhu času významně mění, když jsem měl dojem, že jsou mé texty angažované, snažil jsem se to narvat, kde se dalo. Několik let jsem doslova v každém čtení četl báseň zjevení sv. Jeronýma, protože sem z ní chtěl udělat, nějakou generační výpověď. Nestalo se. Říkám si, jestli jsem obecně na pilu netlačil málo, ale taky mám dojem, že když se některá báseň objevila někde mimo literární sebranku (např. ve hře Dejvického divadla) dopadlo to většinou příznivě, takže sem asi spokojen. Jako propagaci taky vnímám to, že kamkoliv rád přijedu číst a následně pobýt s ostatními autory a třeba nějakým jedním fanouškem. Jednou jsem po čtení podepisoval fotografii. Jsem tedy slavný.

2. Vítku, cítím se hercem. Básně si píšu hlavně pro svá čtení. Bohužel pak někdy na papíře vypadají zoufale neuchopitelně. Toto riziko jsem však ochotný nést. Básně jsou můj powerpoint, jeden fanoušek můj klient. Nicméně moji první sbírku velmi tklivě načetl pro rozhlas Michal Isteník, po prvním poslechu jsem vůbec netušil, že jsem něco takového napsal já a přestal jsem se dokonce na chvíli cítit hercem.

3. Bohužel nesetkal, byli to vždy autoři často donuceni k veřejnému čtení okolnostmi.

4. Rád bych se setkal s recitátory, kteří by chtěli číst moji poezii. Názor je vždy cenný, ale k poezii podle mě taky patří hodně nepřímý, introverce a studu. To by na vašem workshopu mělo také zaznít.

5. Performance básní mám hodně rád, chtěl bych být osobně ještě více potouchlý, ale cítím že k tomu často není vhodná situ-

ace. Mým vzorem je samozřejmě Pavel Novotný největší český básnický performer. Očekávám, že se mladá recitatorska generace vrátí k pořádnému patosu, jehož kvality se podceňují. Nezapomínejme také na trapnost, která ráda tyto sedánky obchází.

Anna Řezníčková (1996)
Studovala Tvůrčí psaní na Literární akademii VŠKK. Její povídka vyšla v antologii Protipól. Je finalistkou Literární soutěže Františka Halase a Básne SK/CZ. Její debutová sbírka vyjde v nakladatelství FRA.

1. Před pár lety jsem si pod záminkou propagovat svoje básně založila účet na instagramu. Vydrželo mi to pár příspěvků a teď je to prostě můj osobní deník, časová schránka čehokoli. Všechno co bych nazvala propagací, vyžaduje systém a ten nemám, nechávám to plynout.

2. Když čtu básně sama, je to jako bych je stále testovala, občas během čtení prohodím slovo, někdy změním i celý verš. Trochu nadneseně můžu říct, že až ve chvíli, kdy si je přivlastní někdo jiný, jsou hotové.

3. Nejspíš ano, ale nevím o tom.

4. Určitě, je lákavé pozorovat, jak je někdo schopný předat svou interpretaci textu. Když čtu spoléhám vlastně jen na to, že jde přece o mou autentičnost jako autorky – tím se vyhýbám pochybám o přednesu. Otázka je, jestli to stačí.

5. Poslední dobou mě zajímá, co ke čtení přidat, aby byla báseň zážitek. Na festivalu Poezie je. Tadeáš Polák sedí na lodi, publikum na molu, básník začne během čtení pomalu odplouvat po hladině nádrže, jeho hlas k nám doléhá čím dál tím hůř, čte báseň o mizení trampských osad.

Filip Klega (1992)
Je členem undergroundového uskupení Vítrholc. Spolupřádá autorská čtení Omlatina. Za debutovou sbírku Andrštán (2022) získal Cenu Jiřího Ortena. Představitel tzv. „Nového undergroundu.“

1. Kvalitní poezie se propaguje sama. Uskutečňovat to lze nejspíše veřejným čtením.

2. Rád to nikomu nepřenechávám, ale když už se to děje, je zajímavé sledovat ty malé rozdíly v přednesu.

3. Ano, moje žena například občas čte básně rádiu.

4. Určitě ano! Ta výměna pohledu by mě asi bavila, vzhledem k tomu, že recitátory jsou nejčastěji herci, a ti nemají rádi, jak své texty čtou básníci a naopak básníci nemají rádi, jak jejich texty čtou herci... Aspoň jsem se s tímto pohledem už párkrát setkal.

5. Přednes je pro mne naprosto zásadní stejně tak jako tiché čtení o samotě v klidu. Ovšem při tom předčítání (autorem samotným) se mi už mnohokrát stalo, že text jsem najednou pochopil úplně jinak, nově. Umět číst přesně své texty by měl umět každý, kdo se psaní věnuje.

Jonáš Hájek (1984)
Básník a muzikolog. Vystudoval hudební vědu na FF UK. V roce 2007 získal za sbírku Suť Cenu Jiřího Ortena. Napsal řadu básnických sbírek. Věnuje se i překladu. V současné době je jedním z porotců Ceny Jiřího Ortena.

1. V propagaci své tvorby zcela selhávám. Myslím, že to souvisí s tím, že poezii vnímám v jakési (ne nutně nepřátelské) opozici vůči aktuálnímu světu – a ten současný je pro mne mj. definován všudypřítomným PR, dravostí, rozpínavostí. Ale možná jsem prostě lempl.

2. Rád své věci recituju, aniž mám něco proti jiným, profesionálnějším interpretům.

3. Ano, setkal, zejména díky Českému rozhlasu. Se zesnulou Janou Frankovou jsme třeba natáčeli mé překlady německé básničky Marion Poschmann; byla to její poslední premiéra.

4. Asi ano – v nějaké zdravé míře.

5. Ověřil jsem si, že dobrý přednes může hodně pomoci i špat-

nému textu. Takže dobře přednesený dobrý text, to už je něco. Ale ne každý se na recitaci hodí.

Radek Touš (1993)
Básník, literární vědec a vyučený truhlář. Vystudoval bohemistiku v Opavě. Zvítězil v několika literárních soutěžích, mimo jiné v Literární soutěži Františka Halase. Za svou debutovou sbírku Štíčí kost (2021) získal nominaci na Cenu Jiřího Ortena.

1. Jakákoli propagace mého psaní je mi dost jedno. Vše důležité, co pro mě poezie znamená, se odehrává během vzniku básně. Veřejné čtení, vydávání – to už je pro mě jako autora trochu navíc. Tam se ta čistá potřeba potýkat se s poezií zamastí ziskovostí, egem...

2. Ke čtení mám dost problematický vztah. I proto jsem několik let před lidmi vystupovat odmítal. V současnosti jsem došel k tomu, že na mém pohledu asi nezáleží, že jde hlavně o toho, kdo si tě pozval. Takže jestli by publikum žádalo, ať mé básně čte někdo jiný, proč ne. Vyjde to asi nastejno, v obou případech bych si chvilka přišel, jako že se dívám příliš dlouho do zrcadla.

3. Jo, setkal.

4. Asi jo, zajímalo.

5. Ambivalentní. Určitě je to skvělý nenásilný prostředek interpretace textu, který k živému čtení neodmyslitelně patří. Posluchač to potřebuje, v tom šrumci pár, někdy i desítek jedinců, kdy nemá šanci chytit verš za poslední slabiku a přitáhnout si ho zpátky – bez přednesu se do té které básně stěží dostane. Nemusí jít zrovna o mistrovské provedení, na mysli mám třeba jen práci s odmlkami, tempo čtení. V každém případě musí být co interpretovat, aby nešlo jen o umné máchání rukou a modulaci hlasu a za tím prázdno. To už je pak jiná disciplína.

Vít Malota

Víc Vítů víc ví (ultimate and definitive edition)

Bez dalších štráchů chutě do toho. Víme toho hodně a další Věčko už je na cestě a zrovna teď, kdy čtete tyto řádky, může vám koukat přes rameno. Paráda paráda. Víme naprosto jistě, že...

Za to, že studujete JAMU, vás nikdo nepochválí. Nechte si to pro sebe.

Všechno se mění, ale Avion zůstává. Především ona „hanácká mozaika“ je pozoruhodná. Zakonzervovaný kus historie. Památkáři mají radost, všechny vrstvy jsou na svém místě. I pán s hlasem a mnohokrát generacemi recitátorů skrz naskrz prozvrácený koberec.

U Vašuta se nevětralo posledních 15 let.

„Já už vím, proč to zní blbě, ať to přepisuju jak chci. Protože on mluví blbě.“

Víťa šel do nemocnice hledat kamarády. Žádný nenašel, ale potkal spoustu nekararádů.

Temno je zásadní rubrika. To není vtip, to je fakt.

V půl druhé do 27 nakráčí chlapík, co se bude ptát, jestli je větší penis nebo ztopořený klitoris. Jistá paní odpověděla, že to měří šuplerou. Co je šuplera, to by nás zajímalo.

Milan bude moct chodit. Snad. Někdy. A má knír.

Malota dostal bídu a přišel o fanklub.

Vojta by chtěl příští rok seminář o kvokání.

Kdo nemá rád Černýho, je levičák.

Kvido má básnické střevo na vymýšlení přezdívek.

Rozbor divadel poezie není schopen držet se v mantinelech.

„Takhle se to dělá“, pronesl Adamec po tom, co slyšel o levné plzeňské pracovní síle.

Taky víme, že letos je to naposledy.

#WeToo

aneb zpráva o plíživém převzetí moci

Ve čtvrtek přijel do Prostějova Vít Marušák a rozšířil tak řady redakce o dalšího Víta. Vítové začínají válcovat zbytek redakční osádky a pomalu ale jistě získávají většinu potřebnou pro přehlasování samotného Big Bosse, šéfredaktora Kuncla. Jelikož naše menšina neVítů, vedená neohroženým bojovníkem za rovná práva Martinem Lutherem Kunclem, tento stav rozhodně neVítá, rozhodli jsme se založit protestní hnutí #WeToo, abychom upozornili na nespravedlivé zacházení, kterému jsme pod nadvládou Vítů vystavováni, zmedializovali neutěšenou situaci a třeba i dodali odvahy dalším obětem, aby se ozvaly a pomohly tak odhalit celou šíři problému. Pro zachování vítovské většiny jsme dokonce byli donuceni ve včerejším zpravodaji zamlčet a zapřít svého drahého kolegu a milého kamaráda, redaktora Milana.

Ostatně jak hlásá Listina základních práv a svobod – Příslušnost k jakékoli nevítovské menšině nesmí být nikomu na újmu. Proto zde předkládáme náš manifest, který je zároveň seznamem požadavků, jež vůči Vítokracii vznášíme a očekáváme jejich splnění.

1. Brát v potaz i názory neVítů. My uznáváme, že Víc Vítu víc ví, ale taky neví všechno.
2. Víc Kvidů.
3. Víc Martinů, Milanů i Darin. Víc různorodých jmen. Jsme pro rozmanitost, odsuzujeme segregaci!
4. Víc zbytků!
5. Zákaz kumulování funkcí. Vít Malota při svém velikašství usiluje o to, aby zastával všechny důležité posty od ředitele festivalu až po tu nejposlednější uklízečku. Již nyní se nacházíme v situaci, která není nadále udržitelná.
6. Delší otevíračku baru 27. Zejména pro účastníky prostě offského programu je druhá hodina ranní na odchod neúnosná.
7. Okna pro každého. Shledáváme diskriminačním, že pouze Vítá Adamec má své hudební okýnko. Okýnko je něco, co náleží každému redaktorovi. Požadujeme také divadelní, poetické a kocovinkové okýnko.

Budeme rádi, když se k nám připojíte a dáte najevo svou podporu podpisem tohoto dokumentu.

propašováno do zpravodaje motákovou metodou, autora kvůli bezpečnosti neuvádíme

Čtvrteční výprava do hanáckého podsvětí tentokrát patřila opačnému, západnímu konci prostějovského velkoměsta, kde zapadá slunce nad nemocnicí. Pojedu busem, je to daleko. Začínám na zastávce Floriánské náměstí. Zmateně hledám jízdní řád, nemocnici nevidím, bus přijíždí, bliká zde nápis "nemocnice", nastupuji. 12 Kč. V buse jede na obrazovce reklama na zájezdy do Bükfürdő, Győru, Hitlerova orlího hnízda a pozvánka na Wolkrův Prostějov. Ach, co si vybrat? Řidič zapomene zastavit na druhé zastávce a vyhazuje zmatené paní na křižovatce. Za minutku jsme tam - mohutný osmdesátkový komplex hranatých budov Nemocnice Prostějov. Pomalu jdu blíž, je zde nápis A2. Na chvíli přemýšlím, proč je zde vylepen název mého oblíbeného časopisu, po chvíli pochopím, že je to název nemocničního pavilonu. Vedle babybox - poprvé, co ho vidím naživo. "Po stisknutí zeleného tlačítka se dvířka babyboxu automaticky otevrou. Za patnáct sekund po vložení dítěte se dvířka samočinně zavřou. Odkládáš-li dítě, protože s ním nemáš kde přespat, zavolej kdykoliv 602 305 139." Konsternován si sedám na sousední parapet, za mnou je výdech klimatizace, který do mě posílá příznačný nemocniční pach. Jdu dovnitř.

Ve vestibulu je vrátnice, lékárna a automaty na kafe. Přemýšlím, kam dál a jdu po bočním schodišti vzhůru do prvního patra - ušní, nosní, krční. Skřípot dveří. Výtahem do šestého patra. Psychiatrická ordinace - Psychomoravia s.r.o. Pak jede do druhého - transfuzní oddělení - prý je dnes světový den dárců krve, připravte si žíly. Gynekologie, neurologie, ambulance pro léčbu bolesti, vždy když vejdu do pavilonu, slyším jen skřípot dveří, cinkání klíčů, ale skoro nikde nikdo. Všude socialistický

Temno

nábytek a puch. Ideální místo pro site-specific inscenaci Kafkova Procesu či Wolkerovy Balady z nemocnice. Kradu leták Nutriční řešení na míru - Výživa pro důstojné stáří! Jedu dolů, výtah na mne mluví: "Dveře se zavírají, kabina jede dolů." Opravdu jede dolů a vracím se do vestibulu. Mám hlad a žízeň. Ptám se na vrátnici: "Kde tady najdu bufet?" Paní je překvapená otázkou, ale posílá mne ven, že musím jít do hlavní budovy. Jdu ven, obcháším pavilon a zjišťuji, že nemocnice není jedna budova, ale celá čtvrť. Směrovky mne vedou správně - Příjem pacientů, Bufet, Patologie - rovně! Konečně vidím hlavní budovy, je tam obrovské atrium s květinami a dřevěnými sochami se jmény Krystalin, Kazatel, Spirála života a Rozjímání. Zmate mě nápis u květin - "Zákaz ukládání odpadu do ostrůvků s květinami". Konečně bufet Lahůdky Grand. Je lahodný. Na výběr pro nemocné a jejich příbuzné vydatná dávka bulvárních časopisů, baget v plastu, punčáků a přeslazených limonád. Polévky zelňačka, gulášovka a dršťkovka - tu беру! Z repráků zní Gottovo slavné "Čau, láska." Kájova tvář je i na titulkách několika bulvárků. Doktor Slavík. Dršťkovka na stole, chutná nemocničně. Sedí tu pacienti v pyžamech, mladé, vyděšeně se tváříci zdravotní sestřičky, kulhající i jinak chromí lidé, bílé temno. Raději mizím a hledám patologii, je úplně na východě. Depresivní kostka se záměrně zamíženými okny. Otevírací doba skončila v 15:00, dovnitř se patrně nedostanu. Jdu k zadnímu vchodu - zde nápis na dveřích "Předávání zemřelých pohřebním službám od pondělí do pátku od 7:00 do 14:00.

Podle zákona o pohřebnictví č. 193/2017 Sb. je ZAKÁZÁNO vystavování zemřelých v prostorech nemocnice." Kdo zde vystavoval zemřelé před rokem 2017 a proč? Samé otázky... Podruhé dnes konsternován se raději postupně vytrácím, jdu na autobus a vracím se zpět do centra. Navštěvuji ještě Hostinec U Vzducholodě, který jsem si loni zamiloval. Servírka letos nepříjemná, ale zdravá. Sedám si ke vchodu, tři metry ode mě sedí pán, který se půl hodiny nehýbe a kouká z okna. Dělam, že koukám jinam a prohlížím si stůl a zdi. "Jedno pivo, prosím." Když přinese pivo, ptám se, jestli mají něco k jídlu, protože před rokem zde měli výborný chleba s olomouckými tvarůžky. "Jenom klobásu a hermoš, hotovky neděláme!" odvěti nepříjemně. "Tak hermelín!" nevzdávám se, ale paní nereaguje. Vzdávám se a piji pivo. Paní jde hrát šipky, hermelín asi nebude. Štamgasti za rohem jsou poměrně bujaří. "Můžu skočit z mostu!" směje se jeden. Další v montérkách se mají k odchodu. "Dáme si panáka na cestu!" Nechají něco důležitého poslednímu štamgastovi, načež se servírka na ně oboří: "To dáváte tomu pravýmu, to je známěj zloděj!" Navátá dvojice ji neposlouchá a neznámou cenu přenechává zlodějovi. Po tom, co odejdou, servírka závěrem zaglosuje: "Kdyžtak ho trefim šipkou a půjde do rakve!" V tu chvíli pán, co půl hodiny koukal na jedno místo, na mě mluví: "Asi neslyšela ten váš hermelín." Leknu se, ale oceňuji jeho všímavost. Mávnu rukou - "Už jsem to vzdal!", platím a mizím. Před mnou se ještě v jemných sinusoidách motají páni v montérkách a jeden z nich hledá důvod svého motání. "Co to je za blbou dlažbu? Která p*** za to může?" "Městský úřad." odpovídá druhý...

Vítězslav Adamec

Redakce Wolkrova Prostějova 2024

Martin Kuncl, Vítězslav Adamec, Kvido Lotrek, Darina Strnadová, Milan Hábl, Vít Marušák, Vít Malota Foto: Marek Gerhard
Vydává NIPOS ARTAMA
neprošlo jazykovou korekturou